Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 106 (13820) | 1972 оной майн 6, суббото | Сэн 2 мүнгэн

...ВДА" ГАЗЕТЭДЭ

...Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет га... номерой хэблэгдэн гараhаар 60 жэлэй ойн гай... дашарамдуулан, правдистнуудай коллективые, ...олон миллион уншагшад ба ниитын корреспондентнүү... ...hөө, халуунаар амаршална.

...Ленинэй эмхидхэн байгуулhан «Правда» газетэ — пар... Комитедэй дайшалхы орган, тэрэнэй найдамтай ...агша мүн. Большевик ёhоной партийна шанар, про... ёhо гурим хадаа ажалша олониитын бодото аги... ...андист, эмхидхэлшэ «Правдын» онсо шэнжэнь байhан ...е. Ленинэй тодорхойлhоной ёhоор, үнэн зүбөөр бэшэхэ ...хэрэгтэ үнэн, суртал бодолой талаар бата найдам... түгэс байлгын, коммунис ёhоной арюун hайхан зо... үнэн байлгын hүлдэ тэмдэг болонхой.

...» хуудаhанууд — Агуу ехэ Октябриин социалис рево... ...дан дайнай жэлнүүдтэ совет арадай гаргаhан дайшал... ...гануудай, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ...циализм ба коммунизм байгуулгын үедэхи бүхэдэлхэйн... ...алтануудай, марксизм-ленинизмын суртал бодолой бо... ...бэелэлгын гайхамшаг түүхэ болоно. «Правда» үнэхөө... ...н, арадай трибуна гэлсүүлэн, коммунис байгуулалтын ...тэ үнэн сэхээр алба хэдэг байгаа, хэжэ байна. «Прав... ...лхэйн социализмын хүсэ нүлөөе саашадань улам батад... коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй политическэ, ...ой эмхидэл нэгэдэлые улам нягтаруулхын түлөө, ара... ...йрамдал ба аюулгүй байдал хангахын түлөө тэмсэлдэ ...эр оруулна.

...коммунизмын материально-техническэ үндэhэ hуури ...итын харилсаа улам нарижуулан хүгжөөхэ, шэнэ ёhо... хүмүүжүүлхэ агууехэ шэнэ зорилгонуудые парти болон ...дэжэ байхадань, Коммунис партиин дайшалхы туhалаг... ...эблэлэй үүргэ бүри ехэ болоно. Энэнь түбхын түрүүндэ КПСС-эй XXIV съездын тодорхойлhон экономическа ба ...литикые бэелүүлгэдэ бүхы аргаар туhалха, юhэдэхи ...—совет арадай баян дэлгэр, болбосон байдалые нилээд ...табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө ...эйгээр тэмсэхэ ябадал болоно.

...түрүү онол аргануудые, ажахы эрхилэлгэ ба хүтэлэл... эршэмтэй габшагайгаар, тодо hонороор, шадабаритай ...дото жэшээнүүд дээрэ тайлбарилан харуулха, тэдэниие ...нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхын түлөө оролдосотойгоор тэм... үнэн сэхээр, шадамар бэрхээр хандаха, оронойнгоо ...анай мэдэрэл, обществынгоо үмэнэ ...рюусалгатай байhанай мэдэрэл бүхы ...тэ түрүүлхэ гээшэ хэблэлэй шухалын шухала зорилго. Манай хэблэл Ленинэй зааhан ёhо гуримуудые даган шэнэ юумэндэ харшаар хандадаг, партийна ба гүрэнэй ...г, ажалдаа hалан муугаар хандадаг ябадалда, албан ...шалдаг али бүхы үзэгдэлнүүдтэ эсэргүүсэн бүри эдэб... ...сэхэ ёhотой. Партиин нангин зорилгонуудай, комму... ...н зорилгонуудай бодото дээрээ бэелүүлэгдэхээр, бур... ...л бодолой ямаршье үзэгдэлнүүдтэ эбсэшэгүйгөөр хан... совет хүн бүхэнэй ажабайдалай, нэрэ хүндын хэрэг ...хэрэгээ эрхилхэ гээшэ олониитын пропагандын эмхи... уялга болоно.

...оронэй аха дүү арадуудай агууехэ бүлэ Совет Социалис ...удай Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе энэ жэл... «Правда», тэрэшэлэн бүхы совет хэблэл, телев... ...СССР-эй экономическа, политическэ ба өөрыгөө хам... ...шадалые улам бэхижүүлхын тула зохёон байгуулхы ...лмэри ябуулхаар зориhон ажалшадай эдэбхи үүсхэл, үргэн ехэ дэлисые дэмжэн, ойн гайхамшаг hайндэртэ ...тэ хубитаяа ехээр оруулха, ленинскэ национальна поли... ...тануудые, тэрэнэй уласхоорондын удха шанарые са... ...доор харуулха, ажалшадые социалис патриотизмын ба ...лизмын үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эдэб... ...алха байха гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет этигэнэ.

...Центральна Комитет манай агууехэ Эхэ ороной hалба... коммунизм байгуулгын аша туhада совет арадай ...улхы хүсые элсүүлэн гулидхаха арюун hайхан, хүндэ... шэнэ амжалтануудые туйлахыень правдистнуудта, газе... ...тэ, бүхы совет журналистнуудта хүсэнэ.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ

...Верховно Соведэй Президиумэй Указ

...да" газетые Октябриин Революциин орденоор шагнаха тухай

...Ленинэй эмхидхэн байгуулhан «Правда» газетын 60 жэ... дашарамдуулан, ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүл... ...-ленинизмые тайлбарилан ойлгуулха, ажахын ба соёлой ...зорилгонуудые дүүргэхэ ябадалдань совет арадые ...хабаадуулха хэрэгтэ онсо ехэ габьяануудтай байhыень тэм... ...да» газетые **Октябриин Революциин** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

..., Кремль. 1972 оной майн 4.

...кануудай академиин ...дэ шагнал

...рксын нэрэмжэтэ медаль олгогдобо

...Наукануудай академиин Президиум академик П. Н. ...болгар философ, Болгариин Наукануудай академиин ...дор Павловта Карл Марксын нэрэмжэтэ 1972 оной ал... олгобо.

...Поспелов — совет мэдээжэ эрдэмтэ — түүхэшэн, Социалис ...ой — марксистско-ленинскэ теориин, КПСС-эй түүхын тон ...далнуудые, Эсэгэ оронэй түүхын асуудалнуудые шэн... ...йлхо хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулhан байна. Тэрэнэй ...ро «В. И. Ленин. Намтар», «Советскэ Союзай Эсэгэ ...алгын дайнай түүхэ. 1941—1945 онууд» гэhэн хэдэ ...ы ехэ зохёолнууд бэлдэгдэhэн юм. П. Н. Поспелов ...юзай Коммунис партиин түүхын» олон номуудай ...иин түрүүлэгшэ байжа, засаг түрые пролетариадай ...ээ, дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэн байгуул... ...мсэлдэ марксистско-ленинскэ теориин дүүргэhэн үүр... ...сын, Ф. Энгельсын, В. И. Ленинэй зохёолнуудай үндэ ...талаарнь харуулhан байха юм. Энэ ехэ зохёолой I—V ...гдэн гаранхай. Энэмнай совет түүхын эрдэм ухаандахи ...р болоно. Академик П. Н. Поспелов эрдэм ухаанай ехэ ...ниитын эдэбхитэй ажал ябуулагша юм.

* * *

...ин Наукануудай академиин академик, СССР-эй Наука... ...демиин гадаадын гэшүүн Тодор Павлов — Болгариин фи... ...рдэм ухаанай элитэ мэдээжэ түлөөлэгшэ. Т. Павлов фи... ...литературна шэнжэлэлэй, эстетикын асуудалнуудаар удха ...олнуудые тунхаглуулhан, социалис реализмын теориие ...ойлгуулха ба шудалха, үнгэрhэн сагай соёлой уг бая... ...нжэлхэ хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулhан хүн.

...Павлов дэлхэй дээрэ суутай эрдэмтэ-марксист байхаhаа ...рдэм наукын талаар бэлигтэй бэрхэ эмхидхэлшэ юм. ...хойшо Болгариин философиин институдые толгойлжо ...ариин Наукануудай академиин президент байhан. Тодор ...ээ Болгариин Наукануудай академиин хүндэтэ прези... ...ондо СССР-эй Наукануудай академи энээниие СССР-эй ...академиин гадаадын гэшүүн болгон hунгаа hэн.

...Павлов олониитын, политическэ мэдээжэ ажал ябуулаг... ...амдалай түлөө тэсэмгэй тэмсэлшэ, Советскэ Союзай үнэн ...үргэн олон зондо мэдээжэ юм. 1970 оной февралиин ...Павловай 80 наhатай болоhонтойнь дашарамдуулан, ...рховно Соведэй Президиум тэрэниие Ленинэй орденоор ...

(ТАСС).

БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

Загарайн аймагай ажахынуудта сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ, газар уhалха тушаа хоёр hара соо хэгдэхээр хараалагдаhан хэмжээнүүдэй хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэжэ байhан тухай

Шалгалта хээд, Загарайн аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Д. С. Санжимитыповэй элидхэл шагнаад, байхадаа, тус аймагта уhалагдадаг газар муугаар ашаглагдана, сабшалан, таряалан уhалха, ургасыень дээшэлүүлхэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ гэжэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет тусхай тогтоол дотороо тэмдэглэhэн байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ аймагай колхоз, совхозуудта уhалагдадаг 3 мянган гектар газар ундалуулагдангүй үлөө hэн. Муу шанартайгаар элдүүрилhэн, ургасынь хойноhоо ёhоор харууhалаагүй, мүртэйгөөр уhалаагүй дээрэhээнь эндэ уhалагдадаг газарhаань ахир бага, хуурай добынхиhоошье доошоо ургаса абтана.

Гэхэтэй хамта Загарайн аймгүйсэдком, хүдөө ажахын болон уhалууриин системэнүүдэй управленинүүд, эндэхи колхозуудай правлени, совхозуудай директнүүд үнгэрhэн жэлэйнгээ алдуу дутагдалнуудhаа зохихо тобшолол хээгүй, тэрэнээ мүнөөшье дабтажа байhаар гэжэ тогтоол соо заагдана.

Байгша оной апрелиин 25-най мэдээгээр аймагта уhалууриин hубаг ханаабуудаар оройдоол 210 гектар таряалан уhалагдаа гэхэ гү, али түсэбынь миил 3 процент дүүргэгдээ. Тиигээдшье тэрэнь уhаар элбэг Үнэгэтэйн, Киселёвско уhалууриин тусхай түхеэрэлгэтэй hубаг ханаабуудаар уhалагдаа. Харин жэжэ булаг, горходой уhа, hайрамые саг зуурын hубаг ханаабуудаар урадхуулжа, пилээд ехэ таряалан ундалуулха аргын байбашье, тиимэ юумэ хэгдэнэгүй. Мүнөө болоходо ехэнхи таряалангынь уhалагдангүй үлэхэ туйлдаа хүрэнхэй.

Аймаг дотор бүлүүр станцинуудые хүдэлгэжэ, газар уhалха хүдэлмэри эмхидхэгдэнэгүй. Бии байhан 17 бүлүүр станцинуудай нэгэниинь шье мүнөө хүрэтэр хүдэлгэгдэнэгүй. Уhа дээгүүр сасан хаядаг оньhон түхеэрэлгэнүүдшье муугаар хэрэглэгдэнэ, хахалhан газарые буураздаагаар уhалха арга ёhоор тоогдоногүй.

Эндэ ехэнхи газарынь үрэжэл багатай, элhэлиг байбашье hаань, хүрьhыень hайжаруулха агротехническэ онол арганууд өөдэтэй хэгдэнэгүй. Жэшээнь, габшагай хоёр hарын туршада уhалагдадаг газарта бүхыдөө 11 мянган тонно гэхэ гү, али гектар бүридэ миил 0,6 тонно шэбхэ гаргаха.

Колхоз, совхозуудай сабшалан hайжаруулха отрядууд саг үргэлжэ хүдэлнэгүй, уhалагдадаг нилээд ехэ сабшалан, таряалан тусхай звенонуудта даалгагдажа үгтөөгүй.

Аймагай ажахынууд газарай үрэжэл үндэhөөрнь hайжаруулха хүдэлмэри биратай хэнэгүй. Тусхай проектнэ документацинн бэлдэгдээгүй, хэхэ хүдэлмэринь хаhа сагтаа тодорхойлогдоогүй дээрэhээ «Бурводстрой» трестын Загарайн оньhожоруулагдамал нүүдэл колоннын хүсэ ехэтэ техникэ дүүрэн хүсэндөө хүдэлгэгдэнэгүй.

Аймгүйсэдкомой (нүхэр Санжимитыпов), тэрэнэй хүдөө ажахын управлениин (нүхэр Баиров) хүдөө ажахыгаа халирхайгаар хүтэлбэрилжэ, колхоз, совхозуудай ажал ябуулгада бодотоор анхардаггүй мүртөө, газараа эзэн бусаар, муугаар ашаглаhанайнь түлөө хүтэлбэрилэгшэдые шанга харюусалгада хабаадуулагдадаггүй дээрэhээнь нима ехэ дутагдалнууд тохёолдоо гэжэ тус тогтоол дотор тэмдэглэнэ. Загарайн уhалууриин системэнүүдэй управлениин начальник В. В. Фролов эдэбхи үүсхэл багатайгаар хүдэлнэ, газар уhалха хүдэлмэрие эмхидхэхэ хэрэгтэ харюусалга багатайгаар хандана.

Саашань, аймагай колхоз, совхозуудта уhалагдадаг газарые hайнаар хэрэглэхэ, хүдөө ажахын ургамалнуудай ургаса дээшэлүүлхэ, газар уhалха, габшагай хоёр hарын даабарие дүүргэхэ талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри муугаар ябуулhанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет Загарайн аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Д. С. Санжимитыповта шанга hануулга хээ.

Тиигээд аймгүйсэдком, хүдөө ажахын болон уhалууриин системэнүүдэй управленинүүд, колхозуудай правлени, совхозуудай дирекцинүүдые уhалагдадаг газартаа эгээл ехэ ургаса үгэхэ, экономическа талаараа ашаг үрэ ехэтэй ургамалнуудые шэлэжэ тариха гэжэ уялгалаа. Мүн бүхы уhалагдадаг газарые тусхай звенонуудта даалгажа үгэхэ, тэндэhээ орооhо тарянанай, үбhэ ногооной үндэр баян ургаса абаха тушаа тэдэнэрые тусгаар харюусалгатай болгохо зэргэтэй.

Тарянанай газар уhалхадань тусхай звенонуудта туhалхын тула ажахы бүхэндэ дары түргэн хүнүүдые олоор гаргаха, газар уhалхада хэрэгтэй трактор болон бусад техникэ таhалжа үгэхэ, буураздаагаар уhалха арга үргэнөөр хэрэглэхэ, бүлүүр, станци, уhа дээгүүр сасан хаядаг түхеэрэлгэнүүдые бүлтыень хүдэлгэнэ.

Наг шэбхэ зөөхэ, минеральна үтэгжүүлгэ гаргаха хүдэлмэрие эрид түргэдхэхэ, уhалагдадаг газарта бүхы үтэгжүүлгэ дүүрэн нормоорнь оруулха шухала. Жэлэй түрүүшын хахадта үгтэхэ фондын бүхы минеральна үтэгжүүлгые май hара соо ажахынуудта зөөжэ үгэхэ гэжэ «Сельхозтехникын» республикын нэгэдэл (нүхэр Довгань) уялгалагдаба.

Добо-Ёнхорой уhалууриин системын түрүүшын ээлжээе май соо бэлэн болгожо ашаглалгада тушааха гэжэ Буряадай АССР-эй Мелиорациин болон уhанай ажахын министерство, «Бурводстрой» трест уялгалагдаа.

Газар уhалалгада муугаар бэлдэжэ, уhалалгаяа хангалтагүйгөөр эмхидхэhэнэйнь түлөө Загарайн уhалууриин системын управлениин начальник В. В. Фроловой харюусалга тухай асуудалые хаража үзэхыень аймгүйсэдкомдо даалгагдаа.

Загарайн аймагай ажахынуудта газар уhалха хүдэлмэриин ямараар ябажа байhан тухай ходо хинан шалгажа, энээн тухайнь үе үе болоод лэ БурАССР-эй Министрнүүдэй Советтэ мэдээсэжэ байха гэжэ республикын Хүдөө ажахын болон мелиораци, уhанай ажахын министерствэнүүд уялгалагдаба.

ГОРОХ ТАРИЖА ДҮҮРГЭБЭ

Аймагайнгаа ажахынууд соо бултанhаа урид Байгалай совхоз горох тарижа дүүргээ. Эндэ үсөөхэн хоног соо 1000 гектарта энэ ургамал таригдаба. Мүн тус совхоз түрүүшын 500 гектарта шэнисэ хэрээhэлүүлэн хаяжа, 350 га газарта силосэй ургамалнуудые тариhан байна.

Ажахы соогоо хоёрдохи отделени (эрхилэгшэнь С. А. Залуцкий) бултанhаа ехэ газарта горох, шэнисэ таряад, мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябанхай. Энэ амжалтадань түрүү механизаторнууд С. Серебренников, В. Ипатьев гэгшэд горитой хубита оруулна. Тэдэнэр үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ.

Һүүлэй мэдээгээр «Шергинский» совхоз хамта дээрээ 2 мянган гектарта шэнисэ, 1300 гектарта горох таряад, баhал хабарай эртын тарилгые эршэмтэйгээр ябуулна. Эндэ үнинэй механизатор Г. Дубинин, сеялкэшэд В. Михайлов В. Пиказун гэгшэдэй хүдэлдэг агрегат үдэрэй 80—90 гектар тарижа, үндэр бүтээсэ туйлана.

А. МЕШЕНИН.

Кабанскын аймаг.

ХАРА ТАРЯАН ТАРИГДАА

Хабарай тарилгын хүдэлмэриие аймаг дотороо эгээн түрүүлэн ябуулжа эхилhэн Анаагай совхозой механизаторнууд хара таряагаа тарижа дүүргэбэ. Ажахын 2-дохи, 3-дахи отделенидэ бүхыдөө 450 гектарта хара таряан таригдаhан байна. Эдэ үдэрнүдтэ совхозой механизаторнууд шэнисэеэ түлэг тарижа байнхай.

Г. БОРОДИН.

ЛУГОВОДУУДТААЛ НАЙДАНАБДИ

Хура бороогой хаhа сагтаа ороод, дулаан байгаал hаань, хээрын нуга сабшалангай ногоон ургангүй хаана ошохо hэм гэжэ зариман hанадаг. Тэрэ тиимэшье бэшэ. Һайнаар үтэгжүүлжэ, уhалжа, хүрьhэнэйнь үрэжэлые дээшэлүүлжэ байгаагүй hаа, хээрын ногоон зундөө ехээр ургахагүйл.

Тиимэhээ манай совхозой луговодууд сабшалан дээрээ жэл бүри ехэ хүдэлмэри хэдэг юм. Энээнэй ашаар hүүлэй хэдэн жэлэй туршада бүхы сабшалан дээрэhээ бараг hайн ургаса абана.

Энэ амжалта нэн түрүүн манай түрүү луговодууд Иннокентий Серебренников, Базар Чагдуров болон бусадай үнэн шударгы, оролдосото ажалай ашаар туйлагдаа. Тусхайлбал, нёдондо бэрхэ луговод Базар Гармажапович Чагдуров даажа абаhан сабшалангайнгаа гектар бүриhөө 44 үлүүтэй центнер үбhэ хуряагаа hэн.

Байгша ондо сабшалан дээрээ баhал ехэ хүдэлмэри хэжэ байнабди. Газар hайжаруулха габшагай хоёр hарын соносхогдохоhоо урда совхоз соогоо тусхай оньhожоруулагдаhан отряд эмхидхээд, сабшаландаа наг шэбхэ зөөжэ эхилээ hэмди. Ажахын мелиоратор Валентина Жигжитовагай хүтэлбэрилдэг тус отряд хүдэлжэ эхилhэнhээ хойшо 4 мянган тонно шэбхэ хээрэ зөөгөө. Мүнөө эндэ наг шэбхэ обоолхо, ашаха бульдозертой, экскаватортай тракторнууд, тусхай тэргэтэй МТЗ түхэлэй 6 трактор хүдэлнэ. Тиихэдэ тэргэтэй үшөө табан трактортай баhа нэгэ бригада эмхидхэгдээд, түлэг хүдэлжэ байна.

Эдэнэр майн 20 болотор табшалан дээрэ үшөө 3 мянган тонно шэбхэ гаргаха юм. Һаяшаг 334 гектар газарта жараад тонно минеральна үтэгжүүлгэ тараагдаа.

Апрель hарын бүри эхеэр луговодуудай 19 звено, мүн газар уhалхаар hургагдаhан арбаад хүн сабшалан дээрэ гаража, газараа уhалжа эхилээ юм. Эдэнэр энэ үе соо hубаг ханаабаар уhа табижа, 230 гектар тарянанай газар, 537 га сабшалан уhалаад байна. Тэрэшэлэн hайрам тогтоожо, үшөө зуугаад гектар газар ундалуулаа hэн.

Тиихэдэ габшагай хүдэлмэриин хоёр hарын соносхогдоhонhоо хойшо совхоздо 20 гектар сабшалангай га бүридэ табан тонно шэбхэ гаргагдажа, үтэг хэгдээ. Бага зэргэ хүбхэн ургаhан, хүрьhэниинь хатуу болоhон 160 гектар газар борнойлогдоо, 200 гектарта хадхуууртай каток шэрэгдэжэ, хүрьhэнэйнь дээрэхи соологдоо.

Мүнөө үедэ манай түрүү луговодууд Е. И. Тимофеев, И. Ф. Серебренников, Б. Г. Чагдуров гэгшэд сабшалангаа түлэг уhалжа байнхай.

Адууhа малаа эрхим шанартай үбhөөр гүйсэд хангахын тула энэ жэлдэ бүхы сабшалангай гектар бүриhөө 22 центнерhээ бага бэшэ ургаса хуряаха, саашадаа табан жэлэй эсэстэ үбhэ ногооной ургасые гектарай 23 центнертэ хүргэхэ зорилготойбди.

Ф. ГАРМАЕВ,
Хяагтын аймагай Хүдэриин совхозой главна агроном.

Түүхэтэ ойдо — шэнэ амжалта

ССР Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө орон дотор дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Баргажанай аймагай Хилганын колхозой гэшүүд эдэбхитэйгээр оролсобо. Энэ hайндэрые тус колхозой гэшүүд ажалдаа hайн амжалтатай угтахаар зоригжонхой. Тиигэжэ тэдэнэр түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлэй даабариие болзорhоонь урид дүүргэхээр хараална.

Колхозой механизаторнууд хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ машина, техникэеэ үнидэ заhабарилжа дүүргээ. Бүхы үрэhэ хүрэнгэнь тарилгын шанарта хүргэгдэнхэй. Заhабарилгын үедэ механизаторнууд М. Б. Гармаев, Ц. Д. Раднаев, В. Г. Баторов болон бусад hайнаар хүдэлөө. Тиигэжэ колхозой механизаторнууд хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаба. Тэдэнэр энэ хүдэлмэриеэ богони болзорто, hайн шанартайгаар үнгэргэхын тула тэмсэжэ байна.

Г. БАДМАЕВ.

Түргэнөөр, шанартайгаар

Аяар саана түглыгшэ нарhан тужа туласа нэмжыhэн хахалhан газар дээгүүр хэдэн агрегадууд шэнисэ тарижа ябана. Хабарай hалхинда хуа тооhон соо трактор, сеялкэнүүдынь заримандаа харагдахаяа болишоно.

Нара, hалхинда газарай хүрьhэнэй хаташахагүйн тула тарилгаяа түргэн лэ дүүргэхэ гэжэ үдэр, hүниие мэдэнгүй шахуу хүдэлнэ гээшэбди, — гэжэ эндэхи түрүү механизаторнуудай нэгэн Цыретор Аюшеев хэлэнэ.

Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд хабарайнгаа тарилгада ороhоор тиимэ үни болоогүйшье hаа, мүнөө майн 5-най мэдээгээр бүхыдөө 800 гаран гектарта шэнисэ хуу хэрээhэлүүлэн таряад байна. Тэрэшэлэн бүхы тракторнуудаа hүни, үдэргүй хүдэлгэжэ, 830 гектар газар хахаланхай.

— Ажалайнгаа эршые hуладхангүй хүдэлбэл, бүхы 1860 гектар эртын орооhото тарилгаяа Илалтын үдэр — майн 9 болотор дүүргэхэ байхабди. Мүнөө үдэр бүри 10 сеялкэтэй 4 агрегат хүдэлжэ, 250—300 гектар тарина, — гэжэ колхозой главна агроном В. И. Бадмажапов хэлэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Шэнисэ тариhан газарай хүрьhэ тусхай агрегат катогоор нягтаруулан даража ябана. 2. Ажахын түрүү тракторист Ц. Аюшеев.

М. НАМЖИЛОВАЙ фото.

Баярай суглаан болобо

Совет хэблэлэй үдэртэ зорюу лагдаhан Улаан-Удэ хотын ажал шадай, ниитын эмхинүүдэй түлө влэгшэдэй баярай суглаан усэ гэлдэр Ленинэй орденто оперо болон баледэй театр соо болобо.

Республикын журналистнууд ай холбооной правлениин түрүү лэгшын орлогшо Ц. Ц. Митыпов энэ суглаан дээрэ совет хэблэл, тэрэнэй хүгжэлтэ, саашанхи зорилгонууд тухай элидхэл хэ hэн байна.

Элидхэлэй hүүлээр hайндэрэй ехэ концерт болоо.

...ЛГАЛТА ЮУ ...РУУЛААБ?

...ЕВОЙ ...УУДААР ...ХАДА...

Хабарай тарилгын хүдэлмэри хэр бэлэдхэлтэйгээр ябуулагдажа байнаб, полевой станууд хэр зохидоор түхеэрэгдэнхэйб гэжэ Зэдын аймагай хоёр колхоздо шалгаhан байнабди.

Эгээн түрүүн эндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Социалис Ажалай Герой Евлампий Павлович Бутаковой ударидадаг хоёрдохи тракторно-таряан ажалай бригадада хүрэжэ ерэбэбди. Эндэ ерэхэдэмнай бригадир Е. П. Бутаков трактористнуудтайгаа хабарай тарилгын хүдэлмэри тухай хөөрэлдэжэ, энэ талаар бии байhан дутуу дундануудые дары түргэн усадхаха тухай хөөрэлдэбэ.

Энэ Бага-Наринай бригадын полевой стан зохидоор харагдаба. Механизаторнуудай хамтын байрада ороходо ханань сагаадагданхай, поолынь угаагданхай, механизаторнуудай амарха наар, дулаан хүнжэл, дэрэ, дэбисхэр бии. Баруун ханада байhан «Стрела» радиоприёмник hүүлэй hонинуудые дамжуулна. Хүнүүдэй сүлөөтэй сагтаа наадаха шатар, домино, даам гэхэ мэтэ стол дээрэ табяатай байна. Мүн ажалшадта үдэртөө гурба дахин халуун эдеэ, хоол бэлдэгдэнэ.

Хабарай тарилгын үедэ полевой стануудта ябуулагдаха соёл гэгээрэлэй хүдэлмэриин түсэбтэй эндэ танилсабабди. Һаяар Гэгээтэ тосхоной соёлой байшангай эдэбхитэд концерт табиха, автоклуб соо кино харуулха байна. Мүн тэдээндэ медицинскэ туhаламжа үзүүлэгдэхэ, полевой станда шэнэ газетэ, журналнууд, hонин номууд асарагдажа байха хараатай.

Колхозой бүхы бригаднуудай трактор болон бусад техникэ түгэс бэлэн, үрэhэ хүрэнгэнь hайн шанартай.

Эндэhээ бидэнэр Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз ошожо, нүхэр Балдановай хүтэлбэрилдэг нэгэдэхи тракторно-таряан ажалай бригадада хүрэбэбди.

Тус бригадын полевой станай үүдэн дээрэ «Тарилгын хүдэлмэриие богони болзорто, hайн шанартайгаар үнгэргэе!» гэhэн уряа лозунг үлгөөтэй. Мүн гэрэй орой дээрэнь улаан туг намилзана. Эндэ ороходомнай залуухан басаган механизаторнуудта үдын эдеэ шанажа, тухагүй байба.

Колхозой механизаторнуудай социалис мүрысөөнэй гурим, тэдэнэрэй ажалай нормо гэхэ мэтэтэй эндэ танилсанабди. Ханаарнь ССР Союзай ба Буряадай АССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн баярта зорюулагдаhан фото-зурагууд харуулагдана.

— Бидэнэр механизаторнуудтаа ехэ анхарал табинабди. Полевой стануудта неделидээ нэгэ удаа автолавка ерэжэ, механизаторнуудта шухала хэрэгтэй эд бараа асаржа байха. Тиихэдэ автоклубтай хамта пропагандистнар ябалсажа, элдэб темээр hонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ юм, — гэжэ эндэ байhан колхозой парткомой секретарь Н. Бужинаев тайлбарилжа үгэбэ.

Зүгөөр Г. Гармаевай ударидадаг бригадада хүрэхэдэмнай энэ тэрэ дутагдалнууд дайралдаа. Зарим тракторнуудынь мууса заhабарилагдаhан, гэнжэтэ долоон тракторай хоёрынь орой бэлэн болоогүй байшоо. Мүн мөөртэ нэгэ трактор мастерской соогоо байhаар. Эндэ шухала хэрэгтэй зарим запчастьнууд дуталдана хэбэртэй.

— Ойрын сагта эдэ дутагдалнуудаа усадхажа, тарилгаяа агротехникын эрилтын ёhоор богони болзорто, hайнаар үнгэргэхые оролдохобди, — гэжэ бригадир Г. Гармаев бидэниие найдуулба.

Шалгалтада хабаадагшад:

С. ПАВЛОВ, Зэдын аймагай арадай хиналтын комитедэй гэшүүн.

В. ЖАРКОЙ, «Зэдын үнэн» газетын корр.

Б. БАДМАЕВ, манай тусхай корр.

ҮДЭР БҮХЭНӨӨ—ҮНДЭР УРГАСАДА

ШАНГА ТЭМСЭЛ ЭХИЛЭЭ

ЮҺЭДЭХИ ТАБАН жэлэй хоёрдохи хабарынь түргэндөө оробо. Хабарай боложо байһые, ходорон ошоһыеньшье ехэ ойлгонгүй үнгэрхэ угаа сүлөөгүй, ажалай халуун амисхаалта саг түлэг дундаа ябажа байна. Эгээл энэ үе хадаа хүдөөгэй хүн зоной одоол унаһан малгайгаа абангүй ажаллаха сагынь. Хэрбээ энээхэн хэды үдэрнүүдые һали-боли хүдэлэн үдэшөө хадаа алга һуухадаа болохо байһамнай хамагта мэдээжэ ушар aаб даа.

Тиимэһээл манай колхозой гэшүүд, илангаяа газар тараалан дээрэ хүдэлдэг хүнүүд, хабарай тарилга хаһа саг соонь, түргөөр, шанар һайнтайгаар хэжэ дүүргэхэ гэһэн эрмэлзэлтэйгээр энэ шухала кампаниие угтаһан байна. Хабарай тарилгаһаа гол түлэб ерэхэ ургасын хэмжээнэй дулдыдаха байһан туладань һайн бэлэдхэл хээшьегүйдэ аргагүй. Яагаашье хадаа хабарай тарилга амжалтатайгаар хэжэ дүүргэхэ арга боломжо манда дүүрэн бии. Техникэ хомор гэжэ яажа болохоб. Тэрэниие «хүллэн» жолоодохо мэргэжэл баянтай механизаторнуудшье байха.

Хэды тиимэ байбашье, баһал тухашарха саг ушардаг. Энэмнай ажалай эмхидхэлһээ, хүтэлбэриһөө болоно гү гэһэн бодол түрэдэг. Зүб даа. Хабарай тарилгын хүдэлмэриин саг соогоо бүтэлгэ ажалай эмхидхэлһээ яаха аргагүй дулдыдадаг. Энээнһээ уламжалан, тарилгада орохын урда тээ отделенинүүдэй партийна эхин организацинуудта хамтын нээмэл суглаанууд зарлагдаһан байна. Тэндэ хабарай тарилгын хүдэлмэриин үедэ коммунистнуудай бэелүүлхэ түрүү үүргэ ба харюусалга тухай асуудал зорюута зүбшэгдөө һэн. Тэдэл суглаанууд дээрэ хабарай тарилгын үедэ партийна организацинуудай таряашадай дунда эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри ябуулха хэмжээ ябуулганууд тодорхойлогдоһон бэлэй.

Тэрэнэй удаа колхозой профсоюзай хамтын суглаан болоо һэн. Хабарай тарилгые богони болзор соо, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ талаар абаһан социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлэ механизаторнуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Хабарай тарилгын хүдэлмэриие эмхитэйгээр үнгэргэхэ тухай асуудал нэн түрүүлэн коммунистнуудтаяа, ажахынгаа эдэбхитэдтэй зүбшэхэ гээшэ тон шухала хэрэг. Ойрохон зуурай сагай туршада эршэтэй шангаар хүдэлжэ, нилээд горитой хэмжээнэй, харюусалгатайшье хүдэлмэри хэгдэхэ байна ха юм. Энэ кампаниие һайнаар, түргөөр дүүргэхэ гээшэ коммунист бүхэндэ хабаатай, тэдэнэй харюусалга дорoo абаха хэрэгынь. Ушарынь хадаа бидэ энэ жэлдэ 4160 гектар газар дээрэ тарилга хэхэ байнабди, тэрэнэй 3050 гектарынь орооһото ургамалнууд. Тиихэдээ энэ эртын тарилга арбаад лэ хоногой турша соо хэжэ үрдихэ ёһотойбди. Нимэл зорилготойгоор хүдэлмэриин түсэб табигданхай, бригада, агрегат бүхэндэ даабари үгтэнхэй.

Газарай хүрьһэ элдүүрилгын, таряа хаяха техникые һаадгүйгөөр ябуулха, шанарыень ходо шалгаха, үрэһэ һуулгаха нормо нарин баримталха шухала шухала хүдэлмэринүүдые хинаха, заабарилха харюусалгата нюурнууд бригада бүхэндэ томилогдонхой. Тэдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, коммунистнууд, комсомолшууд, ажахын мэргэжэлтэд, арадай хиналтын бүлэг болон постнуудай гэшүүд болоно aаб даа. Гадна диилэнхи олон трактор хоёр халаанда хүдэлхэ ёһотой. Тиигээгүй хадаа газар элдүүрилгэ нобшоржо, тарилга хойшо татагдажа магад. Энэ талаар нэгэдэхи отделениин тракторна бригада (бригадирынь коммунист Д. П. Митапов) ядалдахагүй байха. Зүгөөр хоёрдохи отделенимнай хоёр халаанда хүдэлхэ трактористнуудаар хангагдаагүй байна. Тиигэбэшье шадал мэдүүлэн хүдэлхэ байхабди гэжэ механизаторнууд бэеэ уялгаланхай.

Хабарай тарилгын хүдэлмэридэ элсүүлэгдэһэн коммунистнууд болон комсомолшуудые нэгэдүүлэн, бригада бүхэндэ саг зуурын партийно-комсомольско бүлэг байтуулагданхай Тэдэ бүлэгүүдэй эмхидхэлшэдээр эдэбхитэй коммунистнууд Д. П. Митапов (бригада № 1), тракторист В. Д. Цыренжапов (бригада № 2) томилогдонхой. Тэдэнэрэй бэелүүлхэ зорилго, үүргэ, харюусалга мэдээжэ aаб даа. Отделенинүүдэй партийна эхин организацинууд өөрынгөө таряашадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулхадаа, эдэл бүлэгүүдтэе түшэглэхэ байна бшуу. Эдэ бүлэгүүд тэрэшэлэн социалис мүрысөө эмхидхэхэ, дүнгынь согсолхо, шанар шалгаха, культурно-ажаһуудалай эрилтэ хангаха гэхэ мэтын асуудалнуудые шиидхэхэ уялгатай. Мүн бригада бүхэндэ арадай хиналтын саг зуурын пост эмхидхэгдэнхэй.

Гадна тараалан дээрэ ажаллагшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ политинформаторнууд, агитаторнууд, хүдөөгэй клубай дэргэдэхи уран һайханай-агитационно бригада эдэбхитэйгээр хабаадалсаха юм. Жэшээнь, четверг хадаа политинформаторай үдэр гэжэ тодорхойлогдонхой. Бригада бүхэндэ хоёр-хоёр агитатор хүдэлнэ. Клубай бригадын коллектив мүн лэ графигай ёһоор бригада бүхэндэ ээлжээлэн айлшалжа байха. Зүгөөр тэдэнэр ганса концерт харуулха бэшэ, мүн хөөрэлдөө эмхидхэхэ, ханын газетэ, бюллетень, «сахилгаан» хуудаһа гаргаха, мүрысөөнэй дүн согсололсохо уялгатай.

Энэ хараалһан хэмжээ ябуулгамнай заагдаһанай ёһоор бүтэжэл байбал, механизаторнууднай культурна хангалга муу, ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулагданагүй гэжэ гомдол лаб барихагүй байха. Колхозойнгоо, тосхонойнгоо эдэбхитэдтэ, тэдэнэй хүсэндэ, оюун эрмэлзэлдэ бидэ бата этигэнэбди. Энэ хүдэлмэриин хойноһоо партком ба ВЛКСМ-эй комитет үдэр бүриин хиналта табинхай. Ниитын иимэ хүдэлмэри ябуулха арга боломжошье манда бии. Бригада бүхэндэ ниитын байра, улаан булан түхеэрэгдэнхэй, столово нээгдэнхэй, транспортаар хангажа байхабди.

Бригада, агрегат бүхэн өөрын социалис уялгатай, социалис мүрысөөнэй гурим бултанда мэдээжэ болонхой. Зорилго юуб гэхэдэ, мүрысөөнэй дүн заагдаһан болзор соонь гаргажа, соносхожо, тарилгын ябасын асуудал ходо зүбшэн хэлсэжэ байха хэрэг болоно. Мүрысөөнэй гуримай ёһоор болоходо, бригада хоорондын мүрысөөнэй дүн арбан хоног соо нэгэ дахин, агрегат хоорондынхи таба хоноод лэ согсологдожо, тунхаглагдажа байха ёһотой. Мүрысөөндэ илагшадта дамжуулгын Улаан туг (бригадада), улаан вымпел (агрегадта) болон үнэтэ бэлэг барюулагдаха юм. Овощ, хартаабха, к у к у р у з а, куузику ургуулагшадай звенонуудай хоорондо социалис мүрысөөн мүн лэ иимэрхүү гуримтайгаар эмхидхэгдэнхэй.

Хабарай тарилга түлэг дундаа оробо. Зундаа эртүүр малда эдюулхэ ногоон тэжээл болгон хуряаха орооһото ургамалнуудай тарилга дүүрэө. Мүнөө шэниисэеэ хамаг хүсөөрөө тарижа эхилбэбди. Игэжэ тарилгын ёһотойл ажалай халуун эршэ бусалба гээшэ.

Юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ, СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе һайндэрлэхэ түүхэтэ жэлдэ бэелүүлхээр абаһан дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлхэ үндэһэ һуури табиха шиидхэхы хаһа хүсэндөө оробо. Энэл харюусалгатай хаһые һайнаар, харюусалга ехэтэйгээр үнгэргэхэ гээшэ колхозоймнай үргэн ниитэ гэшүүдэй, мэргэжэлтэдэй, бүхы коммунистнуудай нэрэ хүндын хэрэг мүн. Али бүхы хүсэеэ, арга, шадабаряа, хүсэл эрмэлзэлээ энэ хэрэгтэ зорюулха гэжэ оролдожо байна.

Г. САНЖИЕВ,
Улаан-Удын аймагай «Коммунизм» колхозой парткомой секретарь.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой таряашад хабарайнгаа тарилгада бэлдэһээр үнинэй юм. Трактор болон тарилгын бусадшье техникэ һайнаар заһабарилагданхай. «Знамя Ленина» колхозой механизаторнууд эдэ үдэрнүүдтэ унаһан малгайгаа абахо сүлөөгүйгөөр ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: таряа тариха полиин газар хахалагдажа байна. (Зүүн гарһаа) трактористнууд Николай Дымбрылов, Намсарай Дашидоржиев, Булат Дашицыренов

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

МЭРГЭЖЭЛЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛЭЭ

Мухар-Шэбэрэй аймагай колхоз, совхозуудта мүнөө 1100 механизатор ажалладаг. Гэбэшье хабарай тарилгын, таряа хуряалгын халуун үдэрнүүдтэ трактор, машинануудые хоёр халаанда хүдэлгэхэ гэхэдэ механизаторнууд ходо дуталдадаг юм.

Энэ асуудал шиидхэхэ тушаа хэдэн жэлдэ яһала ехэ юумэ хэгдэбэшье, мүнөө болотор тэрэнь үшөөл бэелүүлэгдээгүй байһаар. Тиимэһээ энэ жэлдэ аймаг дотор 300-һаа үсөөн бэшэ механизаторнуудые, тэрэ тоодо ажахынуудта эмхидхэгдэһэн механизаторнуудай бүгэдэ ниитын һуралсалда 170 хүниие бэлдэхэ, 235 механизаторай мэргэжэл дээшэлүүлхэ гэһэн шиидхэбэри партиин райкомой бюро, аймсоведэй гүйсэдком үнгэрэгшэ намар абаһан юм.

Механизаторнуудай бүгэдэ ниитын һуралсалда хабаадагшадһаа, мэргэжэлээ дээшэлүүлжэ байһан тракторист-машинистнарһаа шалгалта абаха тусхай комисси аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениидэ байгуулагдаа һэн.

Тээсгэн хабарай тарилгын эхилхэһээ урда түрүүшын иимэ шалгалта «Загаанский», «Родина» колхозуудта үнгэргэгдөө. Жэшээнь, Хара-Шэбэрэй түрүү механизаторнуудай нэгэн М. В. Фурсов шалгалтаяа эрхимээр барижа, 1-дэхи классай тракторист-машинист гэһэн үнэмшэлгэ абаа. Тиихэдэ тус ажахын тракторна бригадын бригадир А. М. Бикмулин, трактористнар Е. Е. Максимов, М. Ф. Варфоломеев, В. Гарафуддинов болон бусад хамта 11 механизатор мэргэжэлээ дээшэлүүлбэ.

Апрель һара соо хабарай тарилгын эхилтэр тус комисси аймагай бүхы колхоз, совхозуудта ябажа, хэдэн зуун механизаторнуудһаа шалгалта абажа, тусхай үнэмшэлгэ барюулаа.

Б. ЖАМБАЛОВ.

КПСС-эй райкомуудһаа мэдээсэнэ

ЭЭЛЖЭЭТЭ ПЛЕНУМ

УЛААН-ҮДЭ. (Телефоноор абтаба). «КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй эрилтын ёһоор аймагай партийна эхин организацинуудай ябуулдаг парти доторой хүдэлмэриие улам һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» асуудал партиин Улаан-Үдын райкомой пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Энэ асуудалаар КПСС-эй райкомой секретарь И. Я. Сыщук элидхэл хэһэн байна.

Ивалга тосхоной территориальна партийна эхин организациин секретарь М. И. Эренпрайс пленум дээрэ үгэ хэлэхэдээ, арбан ондоо жэжэ эмхи зургаануудта хүдэлдэг коммунистнуудһаа бүридэһэн энэ организаци коллективүүдэй ажал хэрэгтэ үзүүлдэг партийна нүлөөгөө улам үргэдхэхэ зорилгоор эмхидхэлэй горитой хүдэлмэри ябуулдаг тухайнь хөөрөө. Партийна суглаанууд болзор соогоо зарлагдажа. коллективүүдэй ажабайдалдахи шухала шухала асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ байдаг, тэндэхи ниитын эмхинүүдэй хүдэлмэри улам эдэбхижэжэ байнхай.

«Байкал» гэжэ һуралсалай ажахын парторганизациин секретарь С. И. Халтуев ажалшадай дунда ябуулдаг ниитэ-политическэ хүдэлмэри яажа эмхидхэдэг тушаагаа анхарал татамаар хэлэһэн байха юм. «Маяк» колхозой 2-дохи отделениин партийна эхин организациин секретарь И. Г. Попов колхозниигуудай политическэ ба ажалай эдэбхи үүсхэлэй улам дэбжэжэ, үйлэдбэриин үрэ дүнгэй бүри һайжаржа байһан тушаа тогтоо. Энэ һайн жэшээ хадаа коммунистнуудай хүсэлэл. оролдолгоһоо, ходоодоо түрүү зэргэдэ ябаха гэһэн бодото эрмэлзэлһээ болоно.

П. ШУНКОВ,
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

ЗАПОРОЖИ. «Днепрогэс-2» электростанциин барилга эндэ үндэр эршэтэйгээр ябажа байна. Станциин һуури болохо газарта мүнөө бетон шудхалга дүүрэнтэжэ байна. Барилгын шухала объект болохо котлован сооһоо 16.000 кубометр хадын шорой абтаха байна.

Хүсэтэ экскаваторнууд би самосвалнууд шэнэ шлюзэй трасса дээрэ газар малтажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

„МАНАЙ ҮЕЫН ХҮН" ГЭҺЭН КОНКУРСДО

ЗОНОЙ ЭТИГЭЛ

Очерк

КОЛХОЗОЙ түрүүлэгшын кабинет хэзээдэ хооһон байгша һэм. Энэ тэрэ юумэ эрижэ гү, али элдэб шухала, ехэ, багашье асуудалнуудые шиидхэхэеэ ерэхэ хүнүүд үдэрһөө үдэртэ барагдаха бэшэ. Үглөөгүүр бүри эртэ байхада түрүүлэгшын кабинет соо хэдэн залуу механизатор хүбүүд сугларанхай байба. Нэгэ залуухан хүбүүн хана түшөөд зогсоно.

— Тэрэ стул байна ха юм, һуугыш. Мэнэ һая сагаадаһан ханыем баһал тоһотой хубсаһаараа будахань лэ жаалдамаршни,— гэжэ конторын шорой хамадаг хүгшөөргэ эхэнэр гэмэрхэ юм.

— Хана түшөөд һаладаггүй хадань, мүртөө тэрэ өөрынь нюрга избёосхоор будажархиха юм гүбэ, — гэжэ хэншьеб тэндэһээ шоглоод абана.

Бултадаа энеэлдэшэнэ.

Яһала уужамхан аад, үлүү ехээр гоёогдоошьегүй, ёһотойл хүдэлмэриин түхэлтэй кабинет. Зүүн ханадань эли газарта КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдэй үнгэтэ фото-зурагууд. баруун ханадань колхозой үнинэй, түрүү хүнүүдэй дүрэнүүд аржытар хадаатай, абаһаар лэ анхарал татаадхина. Ногоон сэмбэ хушалтатай столой сааһаа марьягүйшэг дундуур бэетэй, таби бага гарамгай наһанай хүн бодожо, гараа үргэн намтай мэндэшэлбэ.

— Налханов,— гэжэ тэрэ бэеэ танюулһанай һүүлдэ, хаанаһаа ямар хэрэгээр ерээбта, юун хэрэгтэйб гэхэ мэтээр ёһорхожо байнгүй, үнинэй хүлеэһэн хуушанайнгаа танилтай уулзаһандал, — Зай, тамиай хэзээ хүрэжэ, ерэшэбэт? Хото городоорнай ямар һонинболоноб? Харгыдаа һаатаа, ядаагүй гүт? — гээд асуухадань сэдьхэлдэ ехэ зөөлэхэнөөр дуулдаа бэлэй.

— Зааха хүлеэгыт даа. Би эдэ механизатор хүбүүдтэеэ хэдэн асуудал шиидхээдхихэмни. Тиигээд сүлөөтэйгөөр хөөрэлдүүжэмди,— гэбэ.

ШАГНАЖА һуухада тэдэнэр өөһэдынгөөл ажал хүдэлмэри тухайгаа, хэнэй тракторай эбдэрһэн, хэнэйхиинь заһабарилагдахаар болоһон, хэрэгтэй запасной деталь, часть хаанаһаа абаха тухайгаа хөөрэлдэнэ.

— Мүнөөдэр Владимир, Галсан, Егор, Прокопий, та дүрбэн Хүүргын бригадын зелёнко хуу суглуулжа, отара, гүүртэнүүдтэ зөөхэ болоот. Һаяар тэндэхи газарыень бүлүүр станцяар уһалжа эхилхэбди,— гэжэ түрүүлэгшэ механизаторнуудтаа хандаба.

— Боксооной бригада баһа үбһэ, түлеэ зөөхыемнай трактор эльгээгыт гэжэ байнхай. Хэзээ тиишэнь ябуулха зонбибди? — гээд түрүүлэгшын орлогшо Габа Аюрович Гыргенов дуугарба.

— Эндэхи зеленкоёо шэрэжэ дууһаг, тиигэһэн хойнонь хоёр трактор эльгээхэбди. Баһа сабшалан, зелёнко тариха газартаа шэбхэ зөөхын тула техникэ олоор табиха болонобди,— гэбэ түрүүлэгшэнь.

— Обёосой үрэһэ асархаяа Моондо ошоһон машинанууднай хуу ерээ гээшэ гү? — гээд тэрэ үндэршэг бэетэй залуу хүн тээшэ хараад хандана.

—Һубариһаар ерэжэл байна даа. Нэгэ машинамнай тошондо һуушоод, тракторaap татуулжа гаргаха бологдобо,— гэнэ тэрэнь.

— Юрэдөө юун болоно гээшэб. Холоһоо ашаа зөөхэдөө заатагүй колонно болоод, нэгэ нэгэеэ орхингүй, таһарангүй ябаха гэлсээ бэшэ аалди? Нэгэ нүхэрөө хээрэ тошон соо орхижорхёод, дурааpaa гүйлгэлдэжэ ерэхэ гээшэмнай яашье таарахагүйл. Игэжэ ябахаяа болие, нүхэд. Гуримтай, журамтай байха ёһотой.— гэжэ Аюша Пунсыковичэй тиимэ шангааршье бэшэ һаа, юрэдөөл эридшэгээр хэлэхэдэнь, жолоошон хүбүүд зэмэтэйгээ һайн мэдэржэ, дуутайхан, уруугаа хараад һуунад.

Энэ колхоздо бүхы оньһон техникэнь түрүүлэгшын өөрынь мэдэлдэ байдаг юм. Ямар бригадада хэды трактор эльгээжэ, ямар ажал хүүлэхэеэ, автомашинануудаа хайшань ябуулхаяа тэрэ өөрөө шиидхэдэг. Энэ хэргые ондоо хүндэ даалгажа гү, али техникээ бригада бүхэндэ хубаагаад үгэжэшье ядаагүй. Теэд бригадануудынь тагаруу, харгынь муу. Тиимэһээ нэгэ газарта хоёр-гурбан трактор, машинаар бүтээжэрхихэ юумэн бага. Харин тэдэниие нэгэ гарта байлгаад, хэрэгтэй болоходонь техникээ олоор табяад, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэдэнь таатай бшуу. Тиигээгүй һаань, трактор, машинануудые дайралдаһан лэ хүн дуратай тээшээ абаад гүйлгэлдэхэ ха юм. Эгээл эндэ ажахые хүтэлбэрилэгшын бүхы юумэндээ бодомжотойгоор, эзэн ёһоор, гамтайгаар хандажа, хайшан гэбэл ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхые оролдодогынь харагдана гэжэ һанахаар.

АЮША Пунсыкович Налханов эгээл 11 жэлэй туршада Ахын аймагай «Октябриин 50 жэл» колхозые хүтэлбэрилжэ байна.

Хэдэхэн жэлэй саана Сорог тосхон хада уулын забһарта хабшуулдаһан, бэлээр олдохооршье бэшэ гэхээр бишыхан тосхон байһан юм. Харин мүнөө энэмнай Ахынгаа аймаг соо нилээд болбосон түхэлтэй, томохон һуурин гэжэ суутай болонхой. Гансахан үнгэрэгшэ наймадахи табан жэлэй туршада эндэ колхозниигуудай һууха жара гаран шэнэ, олонхинь хоёр айлай һууха залгалаа гэрнүүд. «Солбон» гэжэ соёлой байшан, 200 гаран үхибүүдэй һураха һургуулиин байшан, хажуудань 140 үхибүүдэй байха интернат, һуралсалай мастерской, шэнэ магазин, больница, почтын байра, пекарни, конторо, мүн трактор, машинын гараж, мастерской, эндэхи бүхы гэр байрануудые халуун уһаар дулаасуулха котельнэ гэхэ мэтэ баригдаа. Тэрэнһээ гадна, холын гүүртэ, отара бүхэнэй малшад шэб шэнэ, досоогоо хуу штукатурдаһан, шэрдэгдэһэн гэрнүүдтэй болонхой.

Хэгдэһэн юумые тоолоод, нэрлээд гарахада бараг. Теэд харгы замһаа таһархай, холын хада уулын хоорондо байдаг газарта иимэ ехэ барилга хэхэ гээшэ бэлэхэн хэрэг бэшэ. Дурааpaa модо отолоод асарха гэхэдэш харгы байхагүй, уһан хаажархиха, машина, трактор үсөөдэхэ. Шифер, цемент, избёосхо, хадааһан, шэрэ гэхэ мэтэһээ эхилээд, абаһаар олдоод үгэхэгүй.

—Иимэ богони болзор соо эды ехэ хүдэлмэри хайшан гэжэ хээ гээшэбта? — гээд асуухадамни, түрүүлэгшэ ойро зуура дуугай һуугаад нигэжэ хэлэбэ:

— Ямаршье хүн нэгэ юумэ бүтээхэ гэжэ үнэн зүрхэнһөө оролдоод, урдаа тодо зорилго табяад хүдэлхэдөө юушье бүтээжэ шадаха юм. Тиимэһээ хүн зондоо бодото байдалые ойлгуулжа, хэжэ байһан юумэмнай дэмы хосорхогүй, эсэстээ һайн аша үрэ үгэхэ гэжэ этигүүлхэ хэрэгтэй.

НЭГЭТЭ тэрэ ажахынгаа эдэбхитэд, хүтэлбэрилэгшэдые суглуулаад, колхозоо хайшан гэжэ хүгжөөхэ, хүн зонойнгоо байдал яажа һайжаруулха тухай хөөрэлдөө һэн.

— Зай, нүхэд юу хээ, юунһээ эхилээ һаамнай, һайн гэжэ һанана т?—гэжэ тэрэ сугларагшадта хандаба.

— Үхэр малдаал һайн байра түхеэрхэ, сабшалангаа һайжаруулха, зелёнко ехээр тариха ёһотойбди,— гэжэ, тиихэдэ бригадир байһан, Г. А. Гыргенов үбгэжөөл дурадхаба.

—Минии һанахада. хүнүүдэй ажалай түлөөһые ехэ болгохо, түрүүшүүлые һайнаар урмашуулха хэрэгтэй,— гээд зоотехник А. Л. Шарастепанов нэмэнэ.

— Яһала зүб хэлэнэт. Һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө хүнүүдые урмашуулха гээшэ тон зүб. Мүн үбһэ ногоо, зелёнко ехээр абахын тула ехэ юумэ хэхэ зэргэтэйбди. Теэд мүнөө түрүүн зондоо һайн гэр байра барижа үгэхэ, тосхоноо болбосон һайн түхэлтэй болгохо ёһотойбди гэжэ һананаб. Малшадтаа түрэл колхозойнь лэ һайн гэр байра түхеэржэ үгөөгүй һаань, ондоо хэн үгэхэб. Хүн зоноо түбхинүүлээд, һүүлдэнь малай байра шэнэлхэмнай хаана ошохо һэм,— гэжэ түрүүлэгшын хэлэхэдэ, булта зүбшөөгөө һэн.

Тиигэжэ үбэлдөө модо ехээр отолоод, тэрэнээ гол мүрэнэй мүльһэн дээгүүр шэрэжэ бэлдээд, зундаа машина, тракторай ябаха харгыгүй болоходо, механизаторнуудаа хуу гэр байра барилгада гаргаба. Гартаа һүхэ барижа шадаха хүн хуу барилгашан болоо. Колхозой хүтэлбэрилэгшэдшье дархашуул болоод хүдэлэлсэдэг һэн. Сомоной Совет, һургуулишье энэ ехэ хэрэгэй хажуу талада байгаагүй aаб даа.

— Барилгада бултал гарта хүлтөөрөө хабаадалсаабди. гэхэдэ алдуу болохогүй. Жэшээнь, соёлой байшан һара хахад соо баригдаа. Малшадай һууха нэгэ гэр 10—15 хоног соо бодхоогдодог һэн. Олоной олигтой гээшэмнай энэ ха юм,— гэжэ Аюша Пунсыкович хөөрэнэ.

ЭНЭМНАЙ олон үгэ, шуугаагүйхэнөөр һанаһан хэрэгээ заатагүй бэелүүлжэ һаладаг хүн. Өөрөө олон жэлдэ бухгалтер, экономистаар хүдэлһэн хадаа ямар нэгэн шэнэ юумэ эрхилхынгээ урда, энэмнай хэр ашагтай байхаб гэжэ бодомжолжо, тооложо үзэдэг заншалтай. Хоёр жэлэй саана «ДТ-75» түхэлэй бульдозертой тракторай ерээд байхада, тэрэниие абаха ажахы олдобогүй ха.

— Манда үгэгты. Минии байлгахагүйбди. Хэхэ ажалыень олохобди даа,— гэжэ тэрэ хэлээ һэн.

Энэ тракторай ашаар лэ мүнөө бүхы бригадануудайнь хоорондо үбэл, зунгүй ябаха харгытай болгогдоо, тиигэжэ ажахыда, бүхы аймагтаньшье туһатай хүдэлмэри хэгдээ. Мүнөө аймаг соогоо эгээл түрүүлэн газар уһалха бүлүүр станци худалдажа абаад байна. Үбэлдөө автомашинануудынь райпотребсоюзай эд бараа Моондоһоо зөөжэ, ажахыдаа баһал ехэхэн ашаг олзо оруулна.

— Нүхэр Налханов хүн зоноо хүдэлхэ газартань зүбөөр тааруулан табижа, пайнаар урмашуулжа шададаг хүтэлбэрилэгшэ гээшэ. Илангаяа залуушуулые шадамараар дэбжүүлдэг, дэмжэдэг, али болохоор тупалдагшье юм. Жэшээнь, мүнөө энэ колхозойхин нютагтаа хүдэлжэ байһанаа залуушуулаи Совет Армиин албанда ошоходонь баяр ёһололой байдалда үдэшэжэ, ехэ багашье һаань мүнгэ үгэдэг, мүн албанһаа бусахадань угтамжа хэжэ, баһал туһаламжа болгон мүнгэ үгэнэ. Хэрбээ удаань мал ажалда гү, али механизатораар хүдэлжэ байтараа гэрлээ һаань, шэнэ гэр барижа үгөөд, гэр соохи мебель абахадань туһалдаг, мүнгэн тэдхэмжэ үгэдэг юм. Колхоздоо хүдэлжэ байһанаа институт, техникумдэ һурахаяа ошоходонь баһал туһалдаг гуримтай,— гэжэ КПСС-эй Ахын райкомой нэгэдэхи секретарь Петр Дашиевич Марзаев хөөрэнэ.

Нээрээшье, һүүлэй 4—5 жэлдэ энэ колхозой залуушуулай дундаһаа нэгэшье хүн ондоо тээшээ гаража ошоогүй. Тэдэнь хуу механизатор, малшадаар хүдэлнэ. Эдэбхитэй залуушуулаи дундаһаа механизаторнууд Иннокентий Очиров, Семен Путунхеев, Шойбалсан Огзонов гэгшэд бригадирнараар дэвжүүлэгдэнхэй.

— Зонойнгоо этигэл найдабариие харюулаад байгаа һааш, хүнүүд шамда хэзээдэш этигэхэ, оролдолгыешни заатагүй сэгнэхэ. Хүн бүхэндэ һаймһаржа, һайн байхые оролдожо, юумэнэй урда орогдохогүй. Тэдэнэй эрилтые ойлгожо, олонон түлөө бүхы һанаагаа табяад, хэрэгтэй газартань шангархахадашье хүнүүд гомдодоггүй,—гэжэ Аюша Пунсыкович хэлэжэ һуугаа бэлэй.

Энэмнай өөрөө багжагар хүдэр бэетэйшье бэшэ, дайн сэрэгэй, хүшэр хүндэ үедэ ябажа, хото муутайшаг болоһон хүн. Тиигэбэшье нэгэ үдэр үбдөөб гэжэ хэбтээгүй. Хадын хабшал дундуур таража, байрлаһан холын малшадаа эрьехын тула арба-хорин хоногто эмээл морёор ябахашье ушар тэрээндэ али олон болодог. «Бэеэ гамныш, энэ ажалһаа гаража, бухгалтерааpaa хүдэлөө һааш дээрэ һэн даа», —гэжэ Сырен Дамдиновна нүхэрынь хэлээдшье ядадаг юм.

Энэ хүн гайхамшагтай ехэ баатаршалгашье гаргаа бэшэ. Теэд хаанашье ябахадаа, юушье хэхэдээ ёһотойл коммунист, түрүү хүн байһанаа харуулна.

М. НАМЖИЛОВ.

ҮНИНЭЙ ЭДЭБХИТЭН

...ЯДЭН хэлэн дээрэ гарадаг ...ад үнэн» газетын түрүү- ...номерой гараһаар үнгэрөөшэ ...рь соо 50 жэл болоо һэн. ...адаа буряадаар бэшэдэг ...листнуудай, газетын олон ...хүдэлмэришэн ба хүдөө бэ- ...дэй, уншагшадай ехэ һайн- ...боо бэлэй. Энэшье ойлгосо- ...шарынь юуб гэбэл, холын ...нинай гү, али Ахын мал- ...ын гү ,али Хоринн хо- ...и, Мухар-Шэбэрэй гү, али ...занай таряашад түрэл хэ- ...дээрээ түрүүшынхеэ газетэ ...адаа ямар ехээр баясаһан ...гээшэб? Тиигэжэл түрэл ...нгаа, Совет правительст- ...ойын хараа шугамые, оро- ...оо, мүн республикынгаа һо- ...е газетэдэ уншажа, ойлго- ...боо бшуу.

1940 ондо һэн. КПСС-эй Баргажанай райкомой инструктораар хүдэлжэ байһан Гуржаб Бадмаевич Бадмаев албанай хэрэгээр аймаг соогуураа үдэр бүри шахуу ябадаг байгаа. Колхозуудта ошоходоо, тэндэхи хүнүүдэй ажалтай танилсадаг, һонирхолтой юумэнүүдые харадаг һэн. Тэрэл үедэ «Улаан-Үдэ, «Буряад үнэн» газетын редакцида» гэһэн адресаар түрүүшынгээ багахан мэдээсэл бэшэжэ эльгээгээ һэн. Тэрээн соогоо түрэл нютагайнгаа колхознигуудай габшагай ажал тухай тобшохоноор бэшэһэн байгаа. Тэрээхэн мэдээсэлынь уданшьегүй газетэдэ толилогдоо бэлэй. Тэрэ гэһээр Гуржаб Бадмаевич таһалгаряагүй бэшэжэл, бэшэжэл байдаг болонхой.

Нүхэр Бадмаев олон жэл соо партийна, ажахын хүтэлбэрилхы тушаалда хүдэлөө. Һүүлэй арба гаран жэлэй хугасаада нютагайнгаа сомоной Советэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшээр һунгагдаад, урагшатай һайнаар ажаллаба. Хаанашье, ямаршье ажалда хүдэлжэ байхадаа, коммунист Гуржаб Бадмаев үнэн зүрхэнһөө хандажа ажалладаг байһан. Ажал хүдэлмэридөө хэды сүлөөгүй байбашье һаа, бэшэхэ юумэеэ олоһон лэ байдаг.

Бэшэхээр юумэн Баргажанда, тэрэнэй түрэл Улан нютагта яһала бии ааб даа. Совет засагай үедэ түрэл колхозойнь экономико, нютагайнь соёл гэгээрэл ямар түргэн хүгжэн һалбараа гээшэб? Хэды олон хүбүүд, басагад дунда, дээдэ һургуулинуудые дүүргэжэ, бүхы республика соогоо мэдээжэ болооб. Тэдэнэй тоодо артистнар, эрдэмтэд олон. Нютагтань ажалша бэрхэ малшад, һаалишад, хонишод, механизаторнууд урган гараа.

Гуржаб Бадмаевич илангаяа нютагайнгаа колхознигуудай габшагай ажалые зураглан бэшэхэ дуратай юм. Нүхэр Бадмаевай бэшэһэн тобшохон мэдээсэлнүүд, статья ба корреспонденцинүүд «Буряад үнэндэ» хирэ-хирэ болоод гаражал байдаг гээшэ. Нютагайнгаа хүнүүд тухай нютагайнгаа хүнэй бэшэһэнийе газетэдэ уншахадаа тэндэхи зон баясангүй яахаб?!

Тиимэл хадань Улан, Хилгана нютагуудай хүн зон Гуржаб Бадмаевичые «манай селькорр», «Буряад үнэнэй» редакциин хүдэлмэрилэгшэд «манай эдэбхитэн» гэжэ нэрлэдэг байна бшуу.

Үнгэрөөшэ зундаа бүхы республика доторнай хура бороо ехээр орожо, үни удаанай үзэгдөөгүй үер болоо һэн. Үеэрэй үедэ, тэдэнэй хойшолонгуудые һэргээлгын үедэ эндэхи хүнүүд баатарлигаар ажаллаһан байгаа. Уданшьегүй «Түрэл колхоздоо туһална» гэһэн гаршагтай багахан корреспонденци «Буряад үнэндэ» толилогдоо һэн. Тэрэнийе Гуржаб Бадмаевич бэшэһэн байгаа

Улан нютагта ехэнхидээ буряадууд ажаһуудаг. Тэндэхин буряад хэлэн дээрэ гарадаг газетэ, журнал олоороо абажа, үдэр бүри уншажа байдаг юм.

Гуржаб Бадмаевич Бадмаев мүнөө наһатай боложо, тусхайта пенсидэ гаранхай. Тиигэбэшье дуратай ажалаа орхиногүй — газетэдэ бэшэһэн зандаа Үшөө һайнаар, олоор бэшэжэ байхыень Гуржаб Бадмаевта хүсэе.

Б. ДУГАРОВ.

БЕЛОРУССКА ССР. Моодо зохёодог Минскын байшангай уран зураашадай бэлдэһэн зурагуудаар республикын хүнгэн промышленностиин бүхы предприятинууд хубсаһа оёдог байна. Модельернүүд үйлэдбэритэй хани барисаа байгуулжа гоё һайхан хубсаһа оёно. Туршалгын цехтэ шэнэ хубсаһа оёдог, һүүлээрнь олоор оёхоор бусад предприятинуудта эльгээдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уран зураашa Станислав Мартыненко уран зурааша-модельернүүд В. П. Гончаренок, Н. А. Копылова, Н. С. Байбакова болон Л. У. Воронова гэгшэдтэй шэнэ гуталнуудые хаража байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Залуу мэргэжэлтэ тухай хөөрөөн

ХҮН БОЛОХО БАГАҺАА...

...эн болоолтойб, ямар мэргэ- ...элтэйб?» гэһэн асуудал ...дүүргэхээ байһан хүн ...урда гаража ерэдэг гээшэ ...Басагаднай багша гү, али ...олохо хүсэлтэй байгша бэ- ...хэдэ хүбүүдэй ухаан бодол ...ин руу дүүлижэ, огтор- ...мушэдые тоолодог, үгы ...ай дээгүүр хүсэтэ корабль- ...жолоододог, байгаалиин ...бэдэрхэ гэжэ, газар дай- ...улжа хаядаг байһан юм. ...ү бодолнуудаараа хубаал- ...етэн нүхэд һүнийе һүнилэн ...бэмди, — гэжэ Витя хөө-

...18 наһа хүрэжэ, ажабайдаа- ...гэн харгын эхиндэ гараад ...хүбүүд, басагадай һүбэлгэн ...хурдаар гүйхэ гайхалтай- ...ээ ааб даа. Хүн бүхэн һа- ...баһан һаналтай, сэдьхэжэ ...хүсэлтэй гээшэ ха юм. ...Ривлин тиихэдэ нэгэл ...ой һэн. Дайда дэлхэйгээр ...байгаалиин үнэтэ баяли- ...оложо, шэнжэлэлгэ хэхэһээ ...эн үгы шэнгеэр тэрээндэ ...лша бэлэй. Тиимэһээл Эр- ...политехническэ институд- ...он юм.

...балшар наһанһаа хойшо ...эһэн зорилгоёо тэрэ хүсэл- ...Буряадай геологоуправ- ...Ермаковско экспедицидэ ...атай хүдэлмэрилжэ байна. ...хир хүхэ тэнгэриин үнгэ- ...дэтэй, буржагар үһэтэй, ...ар туранхайшаг, үгэ хүүр ...й хүбүүнтэй хөөрэлдэнэб. ...алайгмни намтар тон бо- ...даа, юун гэжэ хөөрэхэ- ...йлгоногүйб. Аха нүхэд ту- ...зубшөөл заабари үгэдэг. ...геолог Владимир Ильичэй ...ри доро хүдэлдэгби. Тэрэ ...хөөрэлдыт даа, гэбэ.

...ковско экспедициин глав- ...лог В. И. Гальченко ехэ ...зохид зантай хүн байба. ...Витине үнинэй танил хүн ...уггажа абаа һэмди. За- ...зартөө шангахан эрилтэ та- ...гээшэбди. Сэхыень хэ- ...Виктор угайнгаа мэр- ...үргэлжэлүүлжэ яба- ...хүн болоно. Юуб гэхэ ...нэй эсэгэ Николай Ми- ...ич Ривлин республикынгаа ...геологуудай нэгэн, нүхэ- ...дунда хүндэтэй хүн юм. ...залуу гэжэ бү дүмэгты, ...эрилтэтэйгээр хандагты гэ- ...да тэрэ захидаг юм. Тээд

Витя манда ходо һургаал, заабари хэлүүлжэ байдаг хүн бэшэ. Урагшаа һанаатай һүбэлгэн хүбүүн, Элдэб залуу мэргэжэлтэд ябадаг гээшэ ааб даа. Тээд Витидэ зэмэлэлгэ хэхэ юумэн одоол үгы агша. Витя һайн бэлэдхэлтэй, зохёохы, шэнжэлхы бодолтой геолог болохонь арсашагүй. Энэнь хадаа геолог хүнэй тон шухала шанар шэнжэ гээшэ, — гэжэ нүхэр В. И. Гальченко хэлээ һэн.

1947 ондо түрүүшынгээ үхи бүүн — хүбүүнэй түрэхэдэ, Николай Михайлович ехэтэ баярлаһан юм гэдэг. «Ехэ болоходонь, геолог лэ болгохоб. Хүбүүмни бэрхэ геолог болуужан» гэжэ тэрэ ходо омогорхонгёор хэлэдэг, хүсэдэг байһан.

Һургуулиин зунай амаралтын үедэ хүбүүхэнээ дахууланхай Н. М. Ривлин хэдэн һараар экспедицидэ ябашадаг байгаа. Һонирхолтой аяншалгаһаа бусаһан Витя эхэдээ, үетэн нүхэдтөө ямар ехэ һони асардаг байгааб даа. Тиихэдээ үнгэ бүриин шулуу тэдэндээ хубаадаг һэн гэхэ.

Геологуудай ажал хүшэрхэн даа. Даараха, хүлэрхэ. нойтондо норохо гэхэ мэтэ ушарнууд али олон дайралдадаг һэн бэзэ. Һүүдэрлэжэ гү, али хураһаа хорожо, модоной узуурта һуухагүйш. Тиигэхэ болоо һаа, юун бүтэхэ һэм даа. Һайса хүдэлөөд, һайн эдеэлээд ябаһан хүнэй бэе хүдэржэжэл, бүхэжэжэл байдаг ха юм.

Наран... Наран геологтой хэзээдэшье хахасадаггүй. Тиихэдэ һалхи шуурган аяг аашаяа харуулха, геологые хаанашье һаань, олоод лэ байха. Ямаршье сагта геолог хүдэлжэл ябаха даа. Иимэл хадань, наран, һалхин, геолог гурбые таһаршагүй нүхэд гэлсэдэг ёһотой. Виктор Ривлин тэдэнтэй үнинэй танил. Байгаалиин баялигые шэнжэлхэ ажалай баяр залуу геолог Викторэй сэдьхэлые дүүрэн эзэлэнхэй.

* * *

Эртын хабарай үглөө. Хүдэлмэриин ээлжээтэ үдэр эхилжэ, геологууд машинаар нишэ тиишээ тарана. Хүнгэхэнөөр хубсалһан, полевой сумка үргэлһэн Виктор Ривлин тэдэнэрэй дунда гэшхэлнэ.

«Һая олдоһон породо тодорууолагдаба. Нилээдшье арсалдаба гээшэ гүбди. Мүнөөдэр байгаали ямар нюусаяа нээгшэ ааб? Нээгээшьегүй һаань, тэрэнийе бэдэрхэ, шэнжэлхэ — манай зорилго» — гэһэн бодолнууд Викторэй тол гойдо түрэнэ.

— Мэдээгүй юумэеэ дары мэдэхые оролдодог эрмэлзэлээрээ Витя бусадһаа шалгардаг. Элирүүлэгдээгүй зүйлэй байбал унтаха, нойрсохоёо болишодог зантай, — гэжэ главна геолог хөөрэнэ.

Ажалдаа абьяастай геолог, залуу мэргэжэлтэ Виктор Ривлинэй ажалай эхин тухай хөөрөөмни түгэсэбэ.

Ажабайдалай үргэн харгыда һая гараһан аад, һайн мэргэжэлтэ болоһоноо гүйсэд харуулжа ябаһан залуу нүхэрөөр омогорхомоор байна.

В. ТОКТОХОЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: геолог Виктор Ривлин.

А. ВАСИЛЬЕВАЙ фото.

Редакцида харюусана

„БАРГА БАТА ГОМБОЖАПОВ, ТЭРЭНЭЙ ДАХУУЛНУУД“

Иимэ гаршагтай фельетон манай газетын байгша оной мартын 18-ай номерто толилогдоһон байгаа. Хурамхаанай аймагай колхоз, совхозуудай, мүн предприятинуудай жолоошодой дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар табигданхай, ажалай журам муугаар сахигдана, жолоошод автомашинаа өөрынгөө дураар ашаглана, жолоошод ба механизаторнууд ниитын гурим хазагайруулха, барга бүдүүлиг ябадал гаргахаяа һэдэнэ. гэжэ тэрэ фельетон соо шүүмжэлэгдэһэн юм.

«Тус фельетон соо хэлэгдэһэн баримтанууд зүб гэжэ элирүүлэгдээ. Аймагай Советэй гүйсэдхэлэй комитедэй хуралдаан дээрэ фельетон, тэрэнэй дотоодын хэрэгүүдэй таһаг дурсагдаһан дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээнүүдые хараалба. Байгша оной апрелиин 19-дэ аймагай жолоошодой суглаан зарлагдажа, тус асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Тиихэдэ аймагай Советэй сесси боложо, «Аймаг дотор ниитын гурим сахилгые һайжаруулха тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Тус асуудалаар тодорхой хэмжээнүүдые хараалһан шиидхэбэри сесси дээрэ баталагдан абтаа» гэжэ Буряадай АССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо нүхэр Г. Слугинов редакцида мэдээсэһэн байна.

НОМОЙ ТАГ

ТҮҮХЫН ГОРИТОЙ ШЭНЖЭЛЭЛГЭ

«Большевигүүдэй парти — Зүүн Сибирьтэ совет засагай илалта эмхидхэгшэ мүн» гэһэн түүхын эрдэмэй кандидат Б. Б. Батуевай томохон номые Буряадай номой хэблэл үнгэрэгшэ жэлдэ хэблэлһээ гаргаа.

Зүүн Сибирьтэ болоһон Октябриин революциин түүхые үшөө хорёод онһоо эхилээд, мүнөө хүрэтэр совет литературада шэнжэлһэн тухайгаа автор оролто соогоо бэшэнэ. Архивай болон бэшэ бэшэ газарһаа шэнэ докуметнүүд болон материалнуудые, Октябриин революцида хабаадагшадай дурдалгануудые эрдэмтэ хэрэглэлсээ.

Зүүн Сибирьтэ Социалис революциин экономическа, политическэ үндэһэ һууриин бии болож эхилһые автор номой эхиндэ харуулна. Февралиин революциин һүүлээр Зүүн Сибирьтэ ямар байдал тохёолдоо һэм бэ гэжэ эрдэмтэ бэшэнэ. Эдэ жэлнүүдтэ энэ ехэ хизаар та хаа хаанагүй түрүүшын социал-демократическа организацинууд байгуулагдаа һэн.

Буржуазно - демократическа революциһаа социалис революцида орохо зорилгонуудые шиидхэхын тулада социал-демократическа организацинуудһаа меньшевигүүдые холодуулжа, тусгаар большевигүүдэй организаци эмхидхэхэ хэрэгтэй байгаа. Энэ түүхые эрдэмтэ дэлгэрэнгыгээр, бодото баримтанууд дээрэһээ харуулна. 1917 оной майн 30-да Красноярск, удаань Зүүн Сибирьтэ иимэ организаци байгуулагдана. 1917 оной октябрь һарада Эрхүүдэ, 1918 оной март һарада Забайкалида большевигүүдэй организацинууд бии болоһон юм. Хүдэлмэришэд, солдадууд, үгытэй таряашадые бэе тээшээ татаха талаар большевигүүдэй ябуулһан хүдэлмэри ашаа үрэтэй байгаа. Энээнэй ашаар Зүүн Сибириин болон Советүүд большевигүүдэй партиин нүлөөн доро байһан юм. Игэжэ ехэ хүдэлмэри ябуулһанайнь ашаар 1917 оной октябрь һарада Зүүн Сибирьтэ пролетарска революциин армии бии болоод байба.

Октябриин революци илажа, орон соогуур Совет засагай тогтожо эхилһэн ушар хадаа Зүүн Сибириин национальна районууд: Буряад орон, Яхад, Тува гэдэг нютагуудай зондо хубисхалай дүлэн сахилгаан мэтээр нүлөөгөө үзүүлээ һэн. Тиигээшье һаа, национальна эдэ нютагуудта Совет засаг түбэй районуудтай нэгэн адли тогтоогүй һэн. Энэ зорилго бэелүүлхын тулада нютагуудтахи большевигүүдэй организацинууд ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Үгытэй буряадуудай, һурагшадай түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн большевигүүдэй буряадай бүлэг РКП(б)-гэй Эрхүүгэй губернскэ комитедэй дэргэдэ 1918 оной эхеэр байгуулагдаа һэн. Буряадай арадай хубисхалша хүсые ородой хүдэлмэришэдэй революционно тэмсэлтэй нэгэдүүлхэ, буржуазна националистнуудай арадта харша хараа шугамтай тэмсэхэ, Буряад орондо совет засаг тогтоохын түлөө тэмсэхэ зорилго энэ бүлэг урдаа табиһан юм. Эдэнь ном соо дэлгэрэнгыгээр харуулаатай.

Эрдэмтын шэнжэлэлгын ехэ хүдэлмэриин дүн энэ ном болож гараад байна. Түүхээр һонирхогшодто энэ номой туһатай байханьлабтай.

Ц-Д. ЖАМБАЛОВА,
Горькиин нэрэмжэтэ библиотекын хүдэлмэрилэгшэ.

...АДЖИ—ИВАНАЙ ТҮРЭЛ

— Гаджи Ибрагимов. — ...начальнигай нюдэн урин ...одхино.

...хүнэй намтарые завод- ...үн бүхэн мэдэхэ. Ибраги- ...багахан забһарлалгатай- ...дүрбэн жэл фронт дээрэ ...гоо. Һүниндөө Брянска ой ...рашюдаар һүрэжэ эхилээ ...Эндэл түрүүшын фашис ...ой ушараа. Десантник, ...тээнь полкын тагнуулшан ...Ибрагимовта элдэб ушa- ...юхёолдодог байгаа.

...ушаралые хэзээшье ...агүй. Сержант Иван Фе- ...ые баһал мартахагүй бай-

...рисхаалта нэгэ һүни тэдэ- ...«хэлэ» барижа үрдибэ. ...стнууд мэгдэшоо. Гэрэл- ...һомон тагнуулшанай сэ- ...тудаад, солдат тэмтэрһээр ...рта унуутай ябаба. Тээд, ...йшьеб бэхи гарнууд тудан ...

...рэнийе яажа палаткада ...лһые, дээрэнь наһажаал ...гын тонгойгоод уршы- ...Ибрагимов һанадаггүй. ...уулшанай ами наһан хил- ...анай үзүүр дээрэ байгаа ...

— Хүбүүд, шуһан хэрэгтэй, ...гээд, Ибрагимовай нүхэдэй ...нкада ороһон медсестра ...анаар дуугарба. ...ын үнэтэй сержант Иван Федотовой палатка худар хайшан гээд алхалһыень, доктор тээшээ хёрхоор хараад, дуугайхан хамсыгаа шамаһыень Гаджи хараагүй. Ибрагимов нюдөө дахин нээхэдээ, иимэ үгэнүүдые дуулаа:

— Амиды ябахаш, тагнуулшан. Хахадынь кавказай. хахадынь тамбовой шуһатай болоош.

Гаджи эдэгээд, Берлин хүрэтэр дабшалсаһан юм.

Гаджиосман Ибрагимов Владимир Ильич Ленинэй нэрэмжэтэ, шэнэ Бакугай нефть илган шанаржуулдаг заводто кокс сэбэрлэгшээр хорин жэлдэ хүдэлнэ. Энэнь хүндэ, хүн болгоной хүшэ хүрэхеөршье бэшэ мэргэжэл. Гэбэшье Гаджи урдынхидаал адли шираг, бүхэриг. Жэлнүүдшье, шархануудшье тэрэнэй зориг хухалаагүй. Долоон үхибүүнэй эсэгэ. табитай хүдэлмэришэн — предприяти дээрэ эрхимүүдэй нэгэн. Тэрэнэй дайшалхы, ажалай найман шагнал дээрэ үшөө нэгэн һая нэмэбэ. Шархатаад, хаһа саг соогоо тэрэнэй абажа шадаагүй байһан шагнал — Эсэгэ Ороноо Хамгаалгын Дайнай орденииень Ибрагимовта военкомат барюулаа.

В. ВАСИН,
ТАСС-ай корр.

Баку.

ВАШИНГТОН

СССР-эй ПОСОЛЬСТВЫН БУРУУШААЛТА

ТАСС

Сионис ээлжээтэ һүйдхэлтэ хэһэнтэйнь — Вашингтондохи ТАСС-ай отделени соо шатаадаг бомбо тэһэлһэнтэйнь дашарамдуулан, Советскэ Союзһаа Холбооото Штадуудта байдаг посольство США-гай гүрэнэй департаментда эрид буруушаалгатайгаар мэдүүлгэ хэбэ.

Гүрэнэй секретариин туһалагшын орлогшо Р. Дэвис гүрэнэй департаментын үмэнэһөө СССР-эй посольствын советник-посланник Ю. М. Воронцовто хүлисэл гуйгаад. энэ болоһон уршагта хэрэг тухай халаглажа байһанаа мэдүүлбэ.

Һара тухай сагай урда тээ совет посольство нототойгоор США-гай гүрэнэй департаментда хандаа һэн гэжэ һануулха шухала. Холбооото Штадуудта байдаг совет эрхэтэдтэ, эмхи зургаануудта эсэргүүгээр «Еврейнүүдые хамгаалха лигиин» хэһэн зэрлиг бүдүүлиг олон тоото ябуулганууд тэрээн соо дурдагдаһан байгаа. Гэмтэ хүнүүдые оложо, хэмжээ абаһан тухайгаа мэдээсэхэ гүйлта ното соо хэгдэһэн юм. Зүгөөр энээн дэ мүнөө болотор харюу абтаагүй.

ХИЛЫН СААНАҺАА

БОНН.

В. БРАНДТ ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

ТАСС

«Москвада, Варшавада абтаһан договорнуудые эсэслэн баталха тухай энэ неделидэ бундестагта хөөрэлдөө эхилхэ» шухала гэжэ тоолонob гээд ФРГ-гэй федеральна канцлер В. Брандт Баруун Германиин телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. Парламентда договорнуудые хаража үзэлгэ хойто неделидэ заабол дүүрэхэ ёһотой гэжэ канцлер тэмдэглээ.

Бундестагай старейшинэнүүдэй соведэй заседани Бонндо болобо. Хэрбээ байгуулагдаһан комиссинуудай үгээ ойлголсожо шадаа үгы һаань, «зүүнэй договорнууд» майн 5-да бундестагта хаража үзэгдэхэ юм.

БОНН.

К. АЛЕРСЫН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Советскэ Союз ба Польшотой ФРГ-гэй хэһэн договорнууд тухай хуулиин проектнүүдые парламент дээрэ хаража үзэлгээ дүүргэхын тула ФРГ-гэй правительство оролдолго гаргана гэжэ ФРГ-гэй правительствын тусхай түлөөлэгшэ, статс-секретарь К. Алерс эндэ болоһон пресс-конференци дээрэ энээн тухай мэдүүлээ.

«Хамтын үндэһэ баримтатай» болохын тула правительственна, мүн правительствада ороогүй партинуудай хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадай уулзалганууд һүүлэй үедэ болоо гэжэ тэрэ хэлэбэ.

ХАНОЙ

Урда Вьетнамдахи байлдаанууд

ТАСС

Урда Вьетнамай Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд сайгон армиин Куангчи провинцида бута сохюулһан частьнуудта эсэргүүгээр дайшалхы ябуулгануудые эдэбхитэйгээр хэнэ. Хюэ хотоһоо зүүн-хойшоо 40 километртэ байрладаг «Нанси» бааза шадар, мүн хотоһоо баруун-урдуурхи бэхилэлтэнүүдтэ шанга байлдаанууд болоо. Хюэ хотоһоо зүүн-урагшаа 16 километртэ оршодог сэрэгэй Фубай баазые ракетээр буудаба. Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй частьнууд Данангһаа урагшаа 50 километрэй газарта байрладаг Кюэшон хотодо дүтэхэнэ шэбээлһэн дайсанай сэрэгүүдые һамна бута сохёо.

Түбэй хада гүбээлиг газарта, патриодуудай хүреэлһэн Контум хотын оршон тойрондо, шанга байлдаанууд болоно. Биньдинь провинциин эрье шадарай газар нютагуудые сүлөөлөө, урда захаарнь эшээлһэн дайсанда шанга харюу сохилто хэбэ. Фукат хотодохи сэрэгэй бааза буудагдаа. Американ-сайгон сэрэгүүдэй далайн-сэрэгэй ехэ баазын байрладаг Кюинен хотые хамгаалхын тула Урда Корейн хүлһэнэй сэрэгшэд хаягдаһан байна.

АПО агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, апрелиин 26-һаа 30 болотор сүлөөлэлгын хүсэнүүд хархис этэгээдүүдэй бэхилэгдэһэн хэдэн пунктнуудые эзэлээ, 400 гаран солдадуудые хүлһөөнь буулгаа, сэрэгэй ехэ хэрэгсэлнүүдые буляан абаа.

ПАРИЖ. (ТАСС). Урда Вьетнамай дахуул армида, сайгон сэрэгүүдэй захиргаанда хүл хөөрсэг, хүлгөөтэй байһаар. Энэ юунһээ болооб гэхэдэ, Куангчи провинцида хархис хүсэнүүд ехэ гээлтэ хоролтодо ороо гэжэ Францин хэблэл мэдээсэнэ. Урда Вьетнамай хойто нютагуудта болоһон байлдаануудые хүтэлбэрилһэн хоёр генералые тушаалһаань буулгаһан тухайгаа дахуулнуудай «президент» Тхиеу соносхоо. Генералнууд Хоанг Суан Лам, Ву Ван Зиай үлэһэн сэрэгшэдээ орхижорхёод, американ вертолёдуудта һуужа, Куангчи хотоһоо зугадаһан байха юм. Хоёр генерал баригдажа тушаагдаа. Удамаршадгүй үлэһэн сайгон солдадууд айһан мэгдэһэндээ Куангчи хотоһоо гаража, Хюэ руу зугадан тэрьедэһэн байна.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Американ авиаци Урда Вьетнамай газар нютагуудые бомбодожо үргэлжэлһөөр. Стратегическэ «В-52» түхэлэй бомбардировщигууд майн 4-нэй һүни Тхыатхиен, Куангчи провинцинуудта 25 дахин добтолоо.

ИРАН. Советскэ Союзай туһаламжаар Исфаганда бодхоогдоһон металлургическа завод хоёр оронуудай хани барисаа харуулһан жэшээ болоно. Иранай металлургиин энэ түрүүшын завод дүрбэн жэлэй саада тээ түрүүшын шулууһ табигдаһан юм. 1971 оной һүүл багта түрүүшын кокс ба шэрэм абтаһан, энэ жэлдэ түрүүшын булад болон прокат абтаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Исфаганска металлургическа заводой түрүүшын домна.

ТАСС-ай фотохронико.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ПАРИЖ. (ТАСС). Вьетнамай асуудалаар 4 гүрэнэй түлөөлэгшэдэй хэлсээнэй 149-дэхи пленарна заседани авеню Клебертэхи уласхоорондын конференцинүүдэй байшан соо болобо.

ВАРШАВА. (ТАСС). «Правда» газетын түрүүшын номерой гараһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан удэшэ Краков хотын В. И. Ленинэй музей соо болобо. Польшын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ветерануud хотын залуушуултай уулзаа. Газетын түүхэ тухай хөөрэһэн фотовыставкэ эндэ нээгдэбэ. Тэрэ «Правда» газетын редакциһаа эльгээгдэһэн байгаа.

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). 5-дахи табан жэлдэ малшадай эрилтэ хүсэлэнгүүдые «хангахын тула Монголой Арадай Республика 2 миллиард тугрик һомолюю. Энэ мүнгэ зөөриин 270 миллиониинь малай фермэ барилгада гаргашалагдаха.

Хүдөө нютагуудта байрын гэрнүүдые, һургуулинуудые, больницануудые, мүн бусад барилгануудые бодхоолгодо ехэ мүнгэ зөөри һомологдонхой.

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Венгриин хүнгэн промышленностиин томо ехэ предприятинуудай нэгэн — Будапештын гадар нэхэмэл хубсаһа гаргадаг фабрика жэлдээ 6 миллион хэһэг хубсаһа нэхэжэ гаргана. Гоё һайхан свитернүүд, полувернүүд, эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй үмдэхэ спортивна костюмууд, үхибүүдэй хубсаһа хунар дэлхэйн олон оронуудта алдаршанхай. Фабрикын нэхэжэ гаргаһан ехэ продукциие Советскэ Союз абадаг юм.

БОНН.(ТАСС). Нацис алуурша Г. Касперые сүүдхэлгэ Киль хотодо эхилбэ. Фашис сэрэгүүдэй Совет Украинные эзэлээд байха үедэ тэрэ амгалан тайбан улад зониие хэрзэгы дошхоноор алаха хюдаха ябадалда эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байгаа. 1942 оной намар Касперай удамаршалһан мүрдэлгын отряд Борисовка тосхондо зэрлиг ябуулга хээ һэн. Касперай ударидалгаар тосхоной 169 хүн буудагдаа гэжэ документээр элирбэ. Дайнай һүүлээр хархис шунахай алууршан Киль хотын полициин начальнигай тушаал нэгэ хэды саг соо эзэлжэ байһан юм.

АФИНА. (ТАСС). НАТО гой сэрэгүүдэй «Үглөөнэй патруль-72» гэжэ нюуса нэрэтэй далайн-сэрэгэй, агаарай-сэрэгэй һуралсалай болож байһан Дундада далайн зүүн захада НАТО-до хабаатай оронуудай 80 гаран корабль, 300 тухай самолет татагдаад байна. Грециин, США-гай, Италиин Великобританиин, Турциин подразделенинүүд энэ һуралсалда хабаадалсана.

ДАС-эн-САЛАМ

Мозамбик патриодуудай сохилто

ТАСС

1971 оной декабриин 7-һоо 1972 оной февралиин 29 болотор Мозамбигай сүлөөлэлгын фронтын патриодууд Португалиин 197 булимтарагшадые хүлһөөнь буулгаһан байна. Энэ үе соо тэдэнэр түмэр замай 6 состав хүмэрюулэн унагааа гэжэ ФРЕЛИМО-гой коммюнике дотор хэлэгдэнэ.

Тете провинцида Мозамбигай патриодууд хархис этэгээдүүдые илангаяа шангаар сохино.

ҺОНИРХОН ХАРАБА

Драматург Дашарабдан Батожабай «Үлүү хараад, булуу химэлбэ» гэһэн шэнэ комеди бэшэжэ дүүргэнхэй. Тус комедииень Хурумхаанай аймагай Барханай арадай театр хүн зондо һаяхан харуулба. Тус комедиие Зүүн Сибириин соёл-гэгээрэлэй институдай театральна отделениин дипломант, соёлой байшангай уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ Михаил Дамбаев найруулан табиба. Комеди мүнөө үсын ажабайдалда үзэгдэдэг дутуу дундануудые шогтой хорониор наадалан элирүүлнэ.

Барханай дунда һургуулиин багша Бубей Ухинович Раднаев, сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Базар Сантирович Гармаев, Буряадай АССР-эй габьяата багша Будажап Дмитриевна Будаева, автомеханик Михаил Гармаевич Ширабон гэгшэд рольнуудаа эрхим һайнаар гүйсэдхэжэ, сугларагшадые илангаяа һонирхуулһан байна. Дээрэ дурсаг дагша нүхэднай олон тоото пьесэнүүдтэ хабаадажа, мэргэжэл шадабарияа ургуулһан, Бүхэроссин конкурсой дипломантнар гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байха юм.

Дарижаб Бадмаев комедиинь шадамар бэрхээр шэмэглэн гоёогоо.

Мүнөө хоёр отделени дээрэ «Үлүү хараад, булуу химэлбэ» гэһэн комеди табигдаад байна. Уран һайханай самодеятельностиин гэшүүд аймагайнгаа бэшэ колхоз, совхозуудаар ябажа, энэ комедиие харуулха түсэбтэй.

Ц. ХАМАЕВ.

РЕПЕРТУАРАЙ ЭЭЛЖЭЭТЭ ХУУДАҺАН

Арадай уран бүтээлэй республиканска байшангай дэргэдэ гаргагдадаг репертуарай хуудаһанай ээлжээтэ номер һаяхан гараба. Поэт Д. Улзытуевай үгэ дээрэ залуу композитор Ю. Ирдынеевэй бэшэһэн «Агуу түрөө Ленин», «Заршам журамтай комсомолшууд», «Ульянов Ленин — манай багша», «Большевик партиимнай бодол юм» гэһэн дүрбэн дуун нототоёо энэ хуудаһанда толилогдоо.

Тиихэдэ агитбригадануудай репертуарта зорюулагдажа бэшэгдэһэн, Владимир Новаторовой «Юу таринаш, тэрэнээ хуряахаш!» гэһэн сценари эндэ толилогдоо.

Репертуарай хуудаһанай ээлжээтэ номер аймагуудай, республикын городуудай, тосхонуудай соёлой ордонуудта, уран һайханай бүлгэмүүдтэ, клубуудта эльгээгдэбэ.

Манай корр.

Нажар ерэнхэй.
Намжааран һэргэбэ дэлхэй.
Набшалжа һэргэнхэй
Мүшэр дээрэ һуунхай
Сагай эрьесын
Ирагуу һайхан тухай
Шадал сооxоноо
Жэргэн дууланал шубууд.

О. МАКСИМОВАЙ фото.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо

ХАНИ БАРИСААНАЙ ШУЛУУН

ТОМО ГЭГШЫН балта барiһан басаган амархаяа һууба. Сэбдэг хүйтэн газар руу түмэр шаантаг оруулжа ядаһан басаганай хоёр һаншаг руу хүлһэн гоожоно. Нюрганиинь нарин матаргайгаараа таһаршахаяа һанаһандал шархиран үбдэнэ. Хүйтэн газар малтаха, хэмхэлхэшье гээшэмнай гайтай даа. Долгоржап Цыдемпилова бодолгото болоно. Түрэһэн нютагаа, зон нүхэдөө һанаад орхино. Хайшаа ошохошниб, юу бэдэрхэшниб гэжэ байгаад, эхэнь уйлаа һэн. Теэд басаган өөрынгөө һанаашаар болобо, борсо торсохон юумэеэ суглуулаад, Улаан-Үдэ хото орожо ерээ бэлэй.

...Саһанай шаршаганаха дуулдаба. Долгоржабай толгойгоо үргэжэ харахада, хуушаршаһан сабхитай, жабар. һалхинда сохюулжа харлашаһан нюуртай хүбүүн дүтэлэн ерэбэ. Энэ хүниие Долгоржап яһала таниха. Аяар Украинаһаа энэ барилгада зорижо ерэһэн хүбүүн.

Малтагдажа байһан нүхэ руу ороһонойнгоо удаа, тэрэ хүбүүн гараа хабсаржа ерээд:

— Басаган-аа! Шаантагаа табил даа, — гэбэ.

Хоёр түмэрэй хабирсалдаха, томо балтын эршэтэйгээр бууха абяан оршон тойрониие доһолгоно. Сэбдэг хүйтэн газар руу түмэр шаантаг урматайгаар ороно. Тииһээр байтар, газарай томо гэгшын хэмхэрхэй нүхэн руу һолжорбо.

— Түргэлыш! Саашаа боло! — гэһэн сошордуу үгэнүүд Долгоржабай шэхэндэ дуулдажа, басаганшье үрдибэгүй. Газарай томо хэмхэрдэһэн хүлыень даражархиба.

Басаганай нюдэн харанхалхадал гээд зүүгээр хадхаһан мэтэ үбшэн хүл өөдэнь харбаба. Хүбүүншье мэгдэжэ һагдажа байгаад, тэрэ хэмхэрдэһые хүл дээрэһээнь абажа хаяад, һанаата болонгёор асууба:

— Үбшэнтэй гү?

Хэдышье үбшэнтэйш һаань, басаган шүдэеэ зуунхай, толгойгоо аалихан һэжэрээ һэн.

Хэдэй юудэй хэр нормоёо, дүүргэһэн тухай бригадир юушьеб хэлэнэ. Малтагдаһан газар хэмжэнэ.

Үдэшэлэн иимэ мэдээсэл дуулдаба: Долгоржап Цыдемпилова халааннайнгаа нормо үлүүлэн дүүргэбэ. Хүндэлэлэй самбар дээрэ тэрэнэй дүрэ зураг үлгэгдөөдхибэ.

Уданшьегүй хэдэ хоноод байхада, гэрэй һууриин түрүүшын шулуу табилган болобо. Һууриин ехэ нүхэ тойроод, бүхы барилгашад сугларанхай. Хэдэн олон хэлэн дээрэ хөөрэлдөөн болоно: ород, буряад, украин, татар үгэнүүд дуулдана.

Залуушуулай эгээл дуратай хүн, комсомолшуудай хүтэлбэрилэгшэ Миша Королев хүнэгтэй шэрэ гартаа бариад ерэнэ. Гэрэй һууриин түрүүшын шулуун дээрэ иигэжэ бэшэбэ: «Хани барисаанай шулуун». Харин тэрэ түрүүшын шулууе гэрэй һуури болгон табиха аза талаан, нэрэ хүндэ Долгоржап Цыдемпиловада олгогдобо.

Гуша гаран онууд... Улаан-Үдын мяханай комбинадай барилга эхилэнхэй. Барилгашад бараагууд соо түбхинэнхэй. Газаагуур татагдаһан шабын түмэр дээгүүр хууша хаашан хубсаһан, орёолтонууд хатаалгаатай. Барилгада ерэһэн хүнүүд наарнууд дээгүүр унтана. Теэд хэншье гомдоногүй, муудаагүй. Барилга түлэг дундаа. Олон яһатанай түлөөлэгшэд эбтэй эетэйгээр ажаһууна.

ХОЕРДОХИ номерой маршрудтай автобус эгсэ гүйлгэроод, мяханай комбинадай хада өөдэ гарана.

— Хамтын байра, — гээд кондуктор соносхоно.

Мяханай комбинадай барилгын эхилһээр олон жэл үнгэрөө, нилээд ехэ юумэн хубилаа. «Хани барисаанай шулууе» мүнөө олохонь бэрхэтэйл хаш. Сибириин, Алас-Дурнын зүгүүдэй мяханай индустриин түрүүшын предприяти — Ленинэй орденто Улаан-Үдын мяханай комбинадай социалис хото эндэ урган бодоо.

Арад зоной хэрэглэмжэдэ тон шухала мяха, консервэ, колбаса болон эдеэ хоолой бусад зүйлнүүдые ашаһан вагонууд үдэр бүри гаража ошодог.

Буряадта бүтээгдэһэн продукцинууд Эхэ оронойнмай олохон область, хизаарта, харин гүрэнүүдтэ эльгээгдэнэ.

Улаан-Үдын мяханай комбинадта олон яһатанай түлөөлэгшэд эбтэй эетэйгээр ажаһууна, ажаллана: ородууд, буряадууд, украинецууд, татарнууд, яхадууд болон бусад. Табин жэлэй туршада хани барисаан, хани нүхэсэлнай бэхижээ, хатуу шулуун гранит мэтэ бата болоо.

Үнгэрһэн дайнай шэрүүн жэлнүүдтэ мяханай комбинадай хүдэлмэришэд, бага наһатайшуул, эхэнэрнүүд үдэр, һүниие мэдэнгүй, цехүүдһээ гарангүй шахуу ажаллаа гэжэ хүнүүд мэдэнэ.

Мүнөө манайда түрүүшүүл олон. Жэшээлхэдэ, буряад эхэнэр Сусанья Мандухаева тухай магтаалайл үгэнүүдые дуулахат. Ажалшадай депутадуудай райсоведэй депутат. Татар арадай түлөөлэгшэ, колбаса хэдэг Ада Забайдулина. Энэ хүнэймнай үбсүүе «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» гэһэн медаль шэмэглэнэ. Тиихэдэ буряад хүн Михаил Сахаровский хорин табан жэлэй туршада үнэн сэхээр хүдэлнэ. Ород арадай хүбүүн Владимир Немочин Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Эбтэй эетэйгээр ажаһууһан, ажаллаһан хүнүүд ехэ амжалта туйладаг. Комбинадаймнай коллектив байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. 460 мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур гаргажа, Эхэ орондоо тушаагаа.

...Мяханай комбинадай социалис хотын галнууд үдэшэндөө хурсаар яларна. Залуушуулай хүхюу энеэдэн, хонгёо дуунууд, огсом үгэнүүд зэдэлнэ. Май һарын дулаахан үдэшэ намжааржа, зол жаргалта үеын баяр, гунигые ойлгоһон гуулин һара зайн гэрэлһээ һургашоод, сэлмэг огторгойгоор аалихан тамарна.

...Гуша гаран жэлэй саана үбэлэй янгинама хүйтэн нэгэ үдэр «хани барисаанай шулуун» эндэ табигдаа һэн. Совет наран доро эбтэй эетэй ажаһууһан комбинадаймнай ажалшад СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтажа, интернациональна уялгаяа һайнаар дүүргэжэ, эбтэй бүлөөр саашадаашье ажаһуухал, ажаллахал,

Г. ХАРЧЕНКО.

Улаан-Үдэ, мяханай комбинат.

ҮНЭН БОЛОҺОН УШАР

НҮХЭДЭЙ ТАНГАРИГ

ИНЖЕНЕР Бато Дугаров багша Доржо Дашиев хоёр Майн нэгэнээр түрэһэн нютагтаа айлшалжа ошобод. Һайндэрэй сэлмэг урихан үглөөгүүр тэдэ хоёр колхозой түбэй зүүн хойтохи Толгойн үбэртэ ошожо, шулуу һандайлан һуугаад, түрэһэн нютагаа һонирхон хаража хөөрэлдэбэд. Тиигэжэ байтараа, хүһөө шулуунда «Батуухай, Доржоохой» гэжэ һиилэн бэшэһэн нэрэнүүдые хараад, үшөө багаханууд байхадаа, тангариг бэшэжэ шуһаараа гараа табяад, эндэ нюуһаа гэнтэ һанажархибад.

Тэдэ хоёрой хабтагай шулуун доро булаатай байһан шэл абажа, зосоохи саарһыень гаргахадань, иигэжэ бэшээтэй байба.

ТАНГАРИГ

1. Бухы наһандаа үнэн сэхээр нүхэсэхээ тангаригланабди.
2. Үргэлжэ бэе бэедээ туһалалсахаяа тангаригланабди.
3. Хулгай хэнгүй, худалаар хэлэнгүй ябахаяа тангаригланабди,
4. Хододоо һайнаар номдоо һурахаяа тангаригланабди.
5. Тангаригаа мартаһан хүмнэй энэ бэшэһэнээ һөөргэнь абаад, адха шорой эдихэ, арба дахин шаалгаха.

1934 оной Майн 1-нэй үдэр
Бато Дугаров,
Доржо Дашиев.

Тиихэдэ Батуухай Доржоохой хоёр арбаад наһатай ябаа. Тэрэ үедэ бүхы колхоз соогоо гансал Батуухайн аба велосипедтэй байгаа. Тэрэнээ нэгэшье хүндэ үгэдэггүй, хүбүүндээшье барюулдаггүй һэн. Харин нэгэ Майн 1-нэй баярта һайндэрөөр тэрэ велосипедээ Бато Доржо хоёрой ябажа һурахыень гэнтэ үгэжэрхибэ.

Хүн түрэһөөр иимэ һайхан машинаар ябажа үзөөгүйдөө, ехэл баяртай Батуухайда түлхюулэн, Доржоохой велосипедтээ мордоод ябатарань, эжынь дуудажа гэртээ абаашаад:

— Ши, нихэдээ хүнэй үнэтэй машинада мордошоод ябахадаа, яаба гээшэбши? Иимэ олдошогүй юумэ эмдэхэдэшни, хаанаһаа оложо түлэхэбибди? Дахин тэрэ үнэтэй машинада халташье бү дүтэлэ, ойлгоо гүш?! — гээд шангаар захиба.

Доржоохой газаа гаража, Батуухайн хажууда ошобошье, дүтэлэнгүй тээ холохон зогсобо. Тэрэ ушарынь Батуухай мэдэхэдээ, Доржоохойдоо велосипедээ барюулаад:

— Бү ай, бари. Бидэ нүхэд гүбди? Нүхэд! Нүхэд зон юугээшье нюудаггүй, бухы юумэ ниинь нэгэ байха ёһотой. Тиимэһээ бүхы наһан соогоо нүхэд боложо, нүхэсэжэ ябахаяа тангариг бэшэе, — гээд дурадхаба.

Тиигэжэ Батуухай Доржоохой хоёр тэрэ холын гушан найман жэлэй саада тээ энэ тангариг бэшэжэ хадагалһан байгаа. Харин тэдэнэр табяадтай болотороо, энэ үдэр хүрэтэр үнэн сэхээр нүхэсэбэшье, һайнаар һуража инженер, багша болобошье, тэрэ бэшэһэн тангаригаа мартажархёо һэн.

Мүнөө тэрэнээ харахадань, энеэдэтэй, һониншье һаа, хургаа шулгалжа шуһаараа гараа табиһан тангаригынь тиимэшье юрын саарһан бэшэ. Үшөө тангаригаа мартаһан гэмтэй байба. Бато Дугаров шорой һабардан абаад, аман соогоо хэһэнэй һүүлдэ, нүхэрөө нюдарба. Хоюулан энеэлдэшэбэ.

Тиигэжэ Бато Дугаров, Доржо Дашиев хоёр түрэһэн нютагтаа айлшалжа, шорой эдин шаасалдажа байгаад, Майн 1-нэй һайндэр тэмдэглээ һэн.

Н. ЦЫНГУЕВ.

БИШЫХАН ОНТОХОН

ХАБСАТАЙҺАА БИСА УНАБА

Байса шулуунай орой дээрэ ургаһан үдхэн арса сэсэгүүд соо шандаган орожо хэбтээд, нажарай халуун наранда нюргаяа шаража, аяшархан һуняаба ха.

Нэрһэшэлжэ ябаһанаа ерэһэн баабгай байсын оройдо амарха һанаатай, шулуу дамжан гаража ябатараа, голиижо хэбтэһэн шандага харажархиба. Ехэл өөдэрхэнги янзаар хаишарба:

— Байсын оройһоо бууха аргагүйдөөд, шандаган аймхай зүрхэеэ гаргажа хэбтэнэ гүш?

Шандаганиинь үндэгэд гээд:

— Бишнии буухараал буухаб. Харин таамнай хайшан гээд аабта? — гэжэ асууба ха.

Баабгай хороёо бусалһандаа, ар-ур хэрхирээд, иигэжэ зантагашаба:

— Алтан дэлхэйн али бухы юумэнһээ айжа ябадаг ахир заахан шандаган аад, хүбшэ тайгын хүсэтэнэй нэгэн — намда үшөө дуугарха һанаатайл! Тохиһон амитан! Наанаһаашни нэгэ няһалаа һаамни, мүр сараашни үлэнгүй, хабсагай руу хиидээд, хэдэн дуһал шуһа' уһан болоод дэгдэшэхэш.

— Бү мэдэе даа, — гэбэ шандаган. — Амитан аргатай, аляаһан далитай гэлсэдэг. Һамнагай бэрхэ байһандаа энэ шулуун байгалаа бэеэрээ һолжоод буухалаб даа.

— Хай даа! Бү мэдэе! Харая, боосолдоё. Шархияа хатаахадашни, би шинии үрсэгэрхэн бэеыеш нүүлэ доро даража үжөөгөөд, һүүлдэнь амтархан эдихэб.

Эгсэ ханадал адли, эндэ тэндээ табсантай хабсагайн эрмэгтэ шандаган баабгай хоёр ерэнэ ха. Доошоо харахадань, нилээд холо, доро шэнэһэн модод хурса үзүүрээ табин һууна.

Шандаганшье солбон даа. Хабсагайн табсан бүхэндэ һүрэһөөр, халтирһаар, доошоо буушаба.

Хара баабгай хабсагайн түрүүшын табсан дээрэ тогтожо шадангүй урбалдашаба. Хүбшын хүсэтэ арьяатанай томо бэе энэш тэрэш шулуу сохиһоор, шэнэһэн модоной үзүүртэ шааг-дашалай.

Энээниие хараһан шандаган:

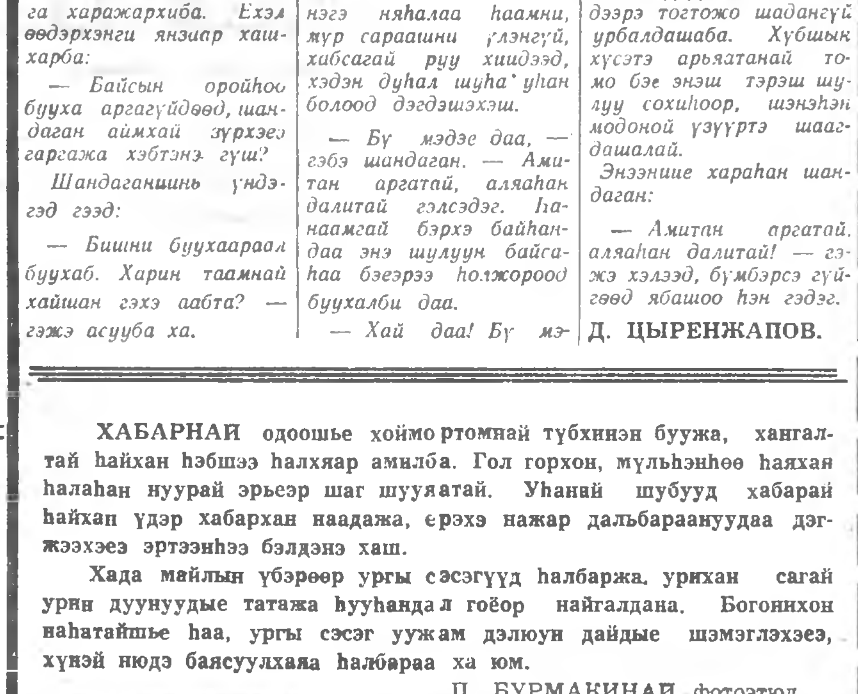
— Амитан аргатай, аляаһан далитай! — гэжэ хэлээд, бужэрээ гүйгээд табин һууба.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ.

ХАБАРНАЙ одоошье хоймо ртомнай түбхинэн бууже, хангалтай һайхан һэбшээ һалхяар амилба. Гол горхон, мүльһэнһөө һаяхан һалаһан нуурай эрьеэр шаг шууяатай. Унаһай шубууд хабарай һайхан үдэр хабархан наадажа, ерэхэ нажар дальбараануудаа дэгжээхээ эртээнһээ бэлдэнэ хаш.

Хада майлын үбэрөөр ургы сэсэгүүд һалбаржа, урихан сагай урин дуунуудые татажа һууһанһаа гоёор найгалдана. Богонихон наһатайшье һаа, ургы сэсэг ужжам дэлюун дайдые шэмэглэхээ, хүнэй нюдэ баясуулхаар һалбаржа ха юм.

П. БУРМАКИНАЙ фотоэтюд.

Үхибүүдтэ зорюулагдаһан шүлэгүүдһээ

Д. УЛЗЫТУЕВ

ДАХА ПИМИИ ХОЁР

Хүнгэн хашабаа шаргадаа
Хүрин зээрдээ хүллэжэ,
Холын замда гарахадаа,
Хонин дахаа үмдэжэ,
Үбгэн буурал абамнай
Үбэлжөөнһөө гарагша бэлэй.
Үргэн талынгаа дундуур
Зуралзуулжа ошогшо бэлэй.
Дарсагар даалин гадартай
Дагдагар хонин даха
Хэрэгсэлһээ гаража,
Хэзээ нэгэтэ хаягдаха.
Хүдэһэн даха үмдөөд
Хүнгэн машинада хэн һууxаб?
Хүдөөһөө город хүрэтэр
Хүлэрхэ зобохоо хэн һанахаб?
Бултадаа хэрэгээ гараааш һаа,
Буланда үлгөөтэй байдаг аад,
Шэнэ байрада ороходоо:
«Шэнхэгэй үнэр гутана» гээд,
Абгай хээтэй хоёрнай
Амбаар соогоо гаргажархёо.
Эжынтээ модон абдар соо
Эбхэжэ ерээд лэ хаяжархёо.
«Саахараар эдеэ хэжэ,
Саарһаар хубсаһа хэжэ,
Өөхэтэй мяханһаа далтирха саг,
Үһэтэй дэгэлһээ жэрхэхэ саг
Хүрэжэ ерэбэ гээшэ гү?» —
гээд,
Хүгшэн эжымнай гэмэрнэ,
Арьяа баалаа дурдажа,
Аман соогоо гүбэрнэ.

* * *

Хоёр хүлөөрөө оро —
Холхидоод байна — дэмы
Үбгэн абын үмдэдэг
Үрөөдхэл энэ пимии.
— Эжэлынь хайшаа орош...

Эжы һаянай һурагшалжа,
Үнн газаа гаргуулһан
Үхэгөө онгилон тухашаар...
Урзанда жэлдэ бэлэй гү —
Уладань мүльһэ хүргөөд,
Шабартын голой жалга руу
Шарга болгон һолжороод,
Эрьедэнь мартажархиһан...
Эжы яагаад мэдэхэб даа,
Ингээд лэ үдэр бүри
Энэ тэрые дурдахань даа.
— Уһа түлеэндэ гараха да...
Ураг түрэлдөө айлшалхада...
Утын аянда зорходоо
Углаад ябахада һүрхэй даа,
Гэжэ байгаад гэмэрбэ,
Гэр соогуураа тэмтэрбэ,
Муу һайгаа хаядаг
Мухалай соогуура бэдэрбэ,
Гутал дээгүүр үмдэдэг
Гуранай арһан пимии.
Ондоо айлааршье бэдэрэ —
Олдохоо болёо даа — ...

Г. ЧИМИТОВ

ШАНДАГАН БОЛОДОГ АРСАЛАН

БАСНИ

Үүлэндэ хүрэдэг оройтой,
Үндэр уулада нютагтай
Абхай дүүхэйнэдтэ хүндэтэй
Арсалан ажаһуугаа һэн.
Хада үндэр хабсагайдаа
хани нүхэд олонтой,
Дээрэлхүү огсом зантай,
Дээгүүр хараха эдитэй
Эрэ мэргэн Арсалан
Эндэ нэгэтэ эндүүрээд,
Һамган дээрэһээ боложо,
Һайса шүүмжэлүүлбэ ха.
Һальхай ябадалаа мэдүүлһэн,
Һаглагар үһэтэй Арсалан
Уула үндэрһөө намнуулжа,
Уужам талада ерэбэ ха.
Үнөөхи огсом занһаань
Үлэһэн юумэ огто үгы.
Һарниин доройтоһон
Арсалантай
Һаяхан уулзаад гайхабаб.
«Энээхэн нарата дэлхэйдэ
Элдэб юумэн болодог байн.
Үдэн далитайб гэсэгээн,
Үүлэндэ хүрэдэг Бүргэдүүд
Яһата мэлхэйдэл болошоод,
Ябагаар мүлхин ябадаг байн.
Агсамнажа хүхиһөөр
Ахир доройд болоһон
Хайрата минии жэшээ
Хамагта һургаал болог лэ!» —
Гэжэ хэлээд, Арсалан
Гэдэргээ эрьен ябаа һэн.
Хани нүхэртөө захихамни —
Хамагай дунда аргаахан.

ОНЬҺОН ҮГЭНҮҮД

1. Эмхи һайтай ажал бүтэсэтэй,
Эхи һайтай булаг урдасатай,
Үрэ һайтай ургаса үрэжэлтэй,
Үри һайтай эхэ үргүүһэтэй.
2. Хэнтэй хүдэлөөб гэжэ сэгнэдэггүй,
Хэһэн ажалаарнь сэгнэдэг юм.
3. Оролдосын хүсөөр ажал бүтэхэ,
Олоһоной хүсөөр хүсэл хангагдаха.
4. Малша хүн малаа һахиха,
Архинша хүн алаабхи һахиха.
5. Хотошо нохой хотоёо тойрожо хусаха,
Хорёошо үнеэн хуһамаг тойрожо хонохо.
6. Эршэтэ хүнэй ажал бүтэсэтэй,
Эреэгшэ үнеэнэй һүн зөөхэйтэй.
7. Эртэшэ хүнэй эхин хүрөөд байхада,
Унтаана хүн унтаридаа хэбтэхэ.
8. Хабарай айлшан хашан ерэдэг,
Намарай айлшан найруулан ерэдэг.
9. Һалхи һурижэ, мал бэлшэхэ,
Һаналаа нэгэдэжэ, айл болохо.
10. Малша хүн малайнгаа эдеэлсэ харадаг,
Ангууша хүн ангай олые харадаг.
11. Эмниг морин эмээллүүлхэ бүрез номгон болодог,
Эхэнэр хүн оёхо бүрез уран болодог.
12. Юрөөлэй үзүүртэ тоһон,
Хараалай үзүүртэ шуһан.

Б. НАМСАРАЙН.

Шэнгэ энеэдэн

Хёрхоёо шалгагты

Хэйрсэгхан сооxи зурyyлнуудаа тархахануд хайшаа харан хаяжа хадуугаад, шала дээгүүр сасажархиты. Хэрбээ 3 минутын туршада соо тэдэнэй сулаанаа, хуушан түхэлээрнь хайрсэгхан соонь ябалжа үрдыт. һаа, тон хёрхо хүн гээшэт.

Зохид харал

— Орейдоо хоохон байдаг найшнай, гэжэ Андрей Б. шэлтэн архи задалха зуураа харьба.

Ойн эдэбхитэн

Харгын далан дээрэ эдеэлжэ ябаһан гоё гэтэһыя галхайнһан обёорхорхиһоор, Галактионов Карнилов гэдэг браконьер автомашиналиингаа галаар зэргэлүүлээд, хойноһоонь намнаба. Намналган 45 минута соо үргэлжэлөө. 50 модо гүйһэн хандагай амитадые хамгаалдаг захиргаанай инспекторэй гэрэй үүдые тархнараа ошожо мургэбэ. Гэрһээ гараһан инспектор браконьернуудые тэрэ дары барижа абаба.

Инспектор хандагай хоёр үнинэй нүхэсэдэг юм. Хуули буса ябадал гаргадаг 12 гэмтэние хоюулан хамһажа барнһан байна.

Түрынгөө болотор заһарха...

Потапово гэжэ һууринда үзэгдөөгүй ушар тохёолдоо. Түрэе хоёр хоноод хэжээ байһан Смирнов Карп гэжэ хүн ханилха басагана сохижорхёо. «Баргар ааб даа, түрынгөө болотор заһарна ааб даа» гэжэ хурьхэлэн найрсэхдэ һэн.

М. ГОЛУБЧИК.

(«Литературная Россия» гэжэ газетэнһээ абтаба).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Н-02389. Заказ №